

Perspectiefnota 2012 – 2015

Gemeente Leiden

Gemeente Leiden
Concernstaf
Middelen & Control
Stadhuisplein 1
Postbus 9100
2300 PC Leiden
www.leiden.nl/perspectiefnota

17 mei 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Leiden in perspectief	5
1.2 Leeswijzer	8
2. Financieel meerjarenbeeld	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Rekening 2010	9
2.3 Begroting 2011	10
2.4 Ontwikkeling financiële positie 2012-2015	10
2.5 Nieuw beleid 2012-2015	11
2.6 Bestemming NUON-reserves	11
3. Kaders programma's 2012-2015	13
3.1 Bestuur en dienstverlening	13
3.2 Veiligheid	17
3.3 Economie en toerisme	19
3.4 Bereikbaarheid	22
3.5 Omgevingskwaliteit	24
3.6 Stedelijke ontwikkeling	27
3.7 Jeugd en onderwijs	29
3.8 Cultuur, sport en recreatie	32
3.9 Welzijn en zorg	36
3.10 Werk en inkomen	38
3.11 Algemene dekkingsmiddelen	42
4. Uitgangspunten meerjarenbegroting 2012-2015	47
4.1 Loon-, prijs- en belastingontwikkeling	47
4.2 Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds 2011-2015	48
4.3 Ontwikkeling kapitaallasten 2012-2015	52
4.4 Programma Ruimtelijke Investeringen Leiden	52
4.5 Ontwikkelingen precarioheffing	52
4.6 Onderhoud kapitaalgoederen	53
Bijlage 1 Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen	55
Bijlage 2 Totaaloverzicht nieuw beleid	60
Bijlage 3 Bestedingsritme NUON reserves	61
Bijlage 4 Overzicht sportinvesteringen	63
Bijlage 5 Moties	68

1 Inleiding

1.1 Meer investeren, scherpe keuzes maken, geen lastenverhogingen

Het zijn financieel economisch spannende tijden. De naschokken van de kredietcrisis zijn nog voelbaar. Het geeft onzekerheden. Onzekerheden over je baan, je pensioen, de rente, de inflatie, de valutakoersen. Ondertussen staan we voor de dringende noodzaak om te schakelen naar een meer duurzame manier van produceren. Milieu en klimaatveranderingen vragen daarom. En los daarvan, grondstoffen worden steeds schaarser, dus duurder, dus dwingen je wel. Die transitie naar een nieuwe duurzame economie vindt plaats onder druk van opkomende en zeer concurrerende economieën in Azië, India en Zuid Amerika. Het zijn spannende vraagstukken voor Europa, voor Nederland en voor Leiden. Hoe ga je om met de veranderde omstandigheden?

Onze Stad van Ontdekkingen heeft een prachtige uitgangspositie bij die veranderende economie in de komende decennia. Leiden is een kennisstad, met een Bioscience Park dat tot de prioriteiten van nationaal beleid behoort. En Leiden is ook een stad vol cultuur en historie, waar beleving en identiteit een aantrekkelijk vestigings- en bezoekersklimaat bieden. Een stad waar je wilt wonen, werken en recreëren. Niet alleen de kenniswerker van de toekomst, maar ook de bezoeker voelt zich hier thuis. Deze goede startpositie brengt je echter nog niet naar de finish.

Dit college gelooft dat Leiden vol moet inzetten op de kenniseconomie en die cultuurhistorische waarden. Dit college gelooft dat Leiden daarom moet investeren. Investeren in de bereikbaarheid van de stad en de binnenstad in het bijzonder. Investeren in studentenhuisvesting. Investeren in het creëren van de juiste randvoorwaarden voor ondernemers, met name in kennisintensieve sectoren. Investeren in de kwaliteit van de binnenstad en het vestigingsklimaat voor de kenniswerker van de toekomst. Investeren in de relaties met andere kenniswijken in de regio. Investeren in scholen en de scholing van onze eigen jeugd en daarmee in de eigen kracht van mensen. Deze sterke economie zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen en niemand aan de kant blijft staan.

Leiden heeft achterstallig onderhoud. Dat maakt de investeringen des te noodzakelijker. Zij moet investeren in tijden waarop er minder geld beschikbaar is. In een periode van 4 jaar wordt de rijksbijdrage aan Leiden met tientallen miljoenen euro's per jaar teruggebracht. Dat zijn ook historisch gezien ongekeerde bedragen van ombuigen. Toch wil dit college de rekening niet doorsluizen naar de bewoners of bedrijven in de stad. Daarom bezuinigt zij bovenal op de eigen organisatie, voor ruim € 17 miljoen. Dat is lastig en betekent ook dat de Gemeente Leiden niet meer alles kan en wil doen. Ook snijdt het college in tal van voorzieningen die minder direct raken aan de kennisstad. Bij het doorvoeren van deze ombuigingen stuit je op organisatorische problemen, tegenvallers, korte termijn onmogelijkheden en frictiekosten. Helaas moet Leiden ook bezuinigen op de bedragen die beschikbaar zijn om mensen zonder werk aan een baan te helpen. Hoewel het college er alles aan zal doen om juist die mensen te blijven helpen die echt een steun in de rug nodig hebben, zal de rijkskorting op de participatiegelden toch stevig aankomen bij de betreffende mensen en organisaties, bijvoorbeeld door het afbouwen van de gesubsidieerde banen. Ook de ontwikkelingen in de sociale werkvoorziening zullen voor De Zijl Bedrijven (DZB) een enorme inspanning vragen.

Het stadsbestuur stelt in deze perspectiefnota voor om niet alle rijksbezuinigingen op sociaal terrein één op één door te zetten in Leidse beleidsaanpassingen. Zowel incidenteel als structureel trekt Leiden tot 2015 in totaal 16,8 miljoen euro (waarvan 3,8 minimabeleid) uit om de gevolgen van de bezuinigingen op re-integratie en de sociale werkvoorziening te verzachten en op te vangen.

Ook de eerder noodzakelijk geachte bezuiniging op het minimabeleid wordt ongedaan gemaakt, door hiervoor bijna een miljoen per jaar extra uit te trekken. Zij die buiten eigen schuld aangewezen zijn op ondersteuning van de overheid, kunnen daar in Leiden op blijven rekenen. Zo is en blijft ons minimabeleid boven het niveau dat gemiddeld gebruikelijk is in Nederland. Leiden blijft met deze maatregelen een sociale stad waar we de zwaksten in de samenleving ontzien.

Meer investeren, scherpe keuzes maken, geen lastenverhogingen.

Leiden moet investeren, met minder geld en zonder de lasten te verhogen. In onze zoektocht naar een sluitend perspectief, is dat de rode draad in deze perspectiefnota. Wij doen dat op een zo fatsoenlijk mogelijke manier, in de wetenschap dat de consequenties van de bezuinigingen helaas velen zullen raken. We doen dat ook in de wetenschap, dat het voor een gemeente volkomen ondoenlijk is om de vaak harde gevolgen van de miljarden aan bezuinigingen van het Rijk te verzachten, laat staan te compenseren.

Daarmee kiezen we voor de toekomst en minder voor het hier en nu. Niet voor pappen en nathouden, maar voor fysieke, economische en sociale structuurversterking, zodat we fit aan de start staan als het economisch herstel een aanvang neemt. En structuurversterking moet hier dan niet uitsluitend worden uitgelegd als investeren in de 'harde sector' en bijvoorbeeld de bereikbaarheid. Beter onderwijs, een betere aansluiting tussen scholing en arbeidsmarkt en een gericht arbeidsmarktbeleid is ook een vorm van investeren in je toekomst.

Ook ontwikkelingen als de decentralisatie van de jeugdzorg en de Wajong bieden kansen om op Leidse manier invulling te geven aan nieuwe sociale taken. Daarmee bouwt de gemeente aan een beschaafde stad, waar met een sociale structuur die zwakkeren sterker maakt.

Samen Leiden, Bestuursovereenkomst 2010-2014 in uitvoering

In 2010 stelden wij "Samen Leiden" op; bestaande uit een Bestuur- en een Beleidsakkoord. Tegelijkertijd werden we onmiddellijk geconfronteerd met een noodzakelijke bezuinigingsopgave van 25 miljoen euro, nu inclusief de taakstelling uit de participatienota oplopend tot ruim €30 miljoen per jaar vanaf 2015. Het stelde het college direct vanaf haar aantreden voor een grote uitdaging met lastige keuzes. Ons eerste jaar heeft ons de stellige overtuiging gegeven dat de focus klopt, onze ambities reëel zijn en dat "Samen Leiden" onze vaste leidraad is en blijft.

Wij zijn verheugd te constateren, dat we in een goede omgang met uw raad moeilijke besluiten kunnen nemen en dat we de dienstverlening naar de inwoners van onze stad op een hoog peil kunnen handhaven.

Wij hebben u eerste voorstellen gedaan voor de duurzaam renderende investeringen met de NUON-middelen. Van Groene Singelrand tot ondergrondse afvalcontainers en van een ondergrondse fietsenstalling bij het Centraal Station tot de uitbreiding van de foyer bij de Schouwburg. Wij ondervonden met enige aanscherping vooral groot draagvlak voor deze keuzes; die we nu snel gaan uitwerken en uitvoeren. We hebben de onderzoeken over wonen in Leiden uitgevoerd, besluiten genomen over parkeergarages in de Binnenstad en voor Leiden essentiële faciliteiten in onderwijs en cultuur kunnen toevoegen of behouden. Wij staan aan de vooravond van een miljardeninvestering in bereikbaarheid. Onze zorg is in ons eerste jaar niet alleen vertaald in stenen en in verbetering van de openbare ruimte, want we zijn ook gestart met een structurele visie op Leven in Leiden: de Sociaal Maatschappelijke Structuurvisie. De Oostvlietpolder blijft groen en we ontwikkelen nu samen met uw raad de plannen voor de inrichting. De plannen voor een verbeterde publieksparticipatie zijn door uw raad zelf geïnitieerd en de bezuiniging op het hiermee direct samenhangende wijkgericht werken inclusief de buurtvouchers wordt in deze nota ongedaan gemaakt.

Deze voortvarende lijn in de uitvoering van het Beleidsakkoord zetten wij graag samen met u voort in de jaren voor deze Perspectiefnota 2012-2015. Dat doen wij graag op de wijze zoals in het Bestuursakkoord beschreven: mét de stad en met alle fracties. Het afgelopen jaar hebben wij in dat opzicht als beloftevol ervaren.

‘RijnGouwelijn niet door het centrum van Leiden’

Op hetzelfde moment dat ons college de eerste versie van deze Perspectiefnota ontving, namelijk op donderdag 21 april 2011, verscheen het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe College van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland met belangrijk nieuws voor onze stad.

De coalitie geeft in het akkoord aan dat zij voor het oostelijk deel van de RijnGouwelijn kiest voor een hoogwaardige verbinding via bestaand spoor. Het westelijk deel vanaf Leiden CS wordt gerealiseerd door een vertrambare busbaan. Op basis van deze uitgangspunten geeft de provincie aan in overleg te treden met alle partijen waarmee bestuursovereenkomsten over de RijnGouwelijn zijn aangegaan. Dat geldt dus ook voor de gemeente Leiden. Wij gaan dit gesprek graag aan en verwachten zo in de komende weken en maanden meer duidelijkheid te krijgen over de provinciale keuzes.

De financiële consequenties van de nieuwe provinciale koers voor de Programmabegrotingen van 2012 en verder kunnen wij bij het verschijnen van deze Perspectiefnota dus nog niet voldoende overzien. Dat komt ook door de complexiteit en samenhang tussen de vier grote projecten binnen het Programma Bereikbaarheid: RGL, Rijnlandroute, Kruising Plesmanlaan en Ringweg Oost.

Om die reden willen wij de toezegging over de heroverweging van de financiering van de extra bijdrage aan de Rijnlandroute (RV 10.1087) betrekken bij de volgende perspectiefnota, 2013 -2016.

Regionale samenwerking in perspectief

In de bereikbaarheidsvraagstukken komt de regionale samenwerking zeer sterk tot uitdrukking. Maar ook groen, recreatie, wonen, jeugdbeleid en last but not least: de kennisregio, zijn thema's waarin Leiden nadrukkelijk de samenwerking met de gemeenten in de regio en die met het nieuwe provinciale bestuur zoekt. In de Leidse Regio is de verdere ontwikkeling van het Servicepunt 71 daarvan een goed voorbeeld; de samenwerking in het ruimere gebied van Holland Rijnland, de Medical Delta of Zuidvleugel is meer strategisch van aard.

Van Anders werken naar Toonaangevende gemeente

In 2010 is de gemeentebrede reorganisatie Anders Werken geëvalueerd. Begin dit jaar hebben we op basis van de resultaten een Plan van aanpak vastgesteld: Naar een toonaangevende organisatie. In dit plan beschrijven we, hoe we een aantal gesignaleerde tekortkomingen uit Anders Werken willen verbeteren in drie pijlers: verbetering van de sturing (meer programmasturing), een betere samenwerking (met partners in stad en regio) en de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering.

De organisatie heeft het plan van aanpak ondersteund, waarin de ontwikkeling naar een toonaangevende gemeente in Nederland de uitdaging vormt.

Leiden in perspectief: Stad van ontdekkingen

Hoe kunnen we ons perspectief voor de jaren 2012 t/m 2015 anders afsluiten dan onze steun aan de stedelijke ontwikkelingsvisie uit 2004 Leiden, Stad van Ontdekkingen, Profiel 2030 nogmaals te onderstrepen. In de loop van dit jaar zullen we dit richtingbepalende document opfrissen met actuele gegevens. Daarbij bezien wij de visie nu in het licht van de toentertijd nauwelijks te voorspellen gewijzigde economische omstandigheden. Intussen zetten wij de uitvoering van Stad van Ontdekkingen nog altijd gedreven voort in projecten en programma's zoals het Programma Binnenstad, de nieuwe cultuurnota en het nieuwe Programma Kennisstad.

In Programma Kennisstad zullen wij hét kenmerk van Leiden, de kenniseconomie, verder stimuleren en faciliteren. Daartoe zoeken wij bewust de samenwerking op met onze kennispartners in en buiten de stad, zoals Universiteit en Hogeschool, ROC, Leiden Biosciencepark en Medical Delta.

1.2 Leeswijzer

In deze Perspectiefnota vindt u in hoofdstuk 2 een samenvatting van het financieel meerjarenbeeld, te beginnen bij de resultaten van de jaarrekening 2010, de begroting 2011 en het financieel perspectief 2012-2015 in een notendop.

In hoofdstuk 3 komen alle programma's aan bod. Hierin wordt elk programma kort ingeleid met actuele ontwikkelingen vanuit het Rijk of vanuit de stad. Daarna komen per programma de financiële consequenties aan bod.

In hoofdstuk 4 worden de uitgangspunten voor de begroting 2012-2015 toegelicht. Hierin komen onder andere de ontwikkelingen in de algemene uitkering, prijs en looncompensatie en de ontwikkeling kapitaallasten aan de orde.

Ten slotte vindt u de financiële overzichten per programma, totaaloverzicht nieuw beleid, het bestedingsritme van de NUON reserve, een overzicht van sportinvesteringen en een totaaloverzicht van de goedgekeurde moties bij de vaststelling van de Programmabegroting 2011 in de bijlagen.

2 Financieel meerjarenbeeld

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt met inachtneming van de lopende Planning & Control stukken de totstandkoming van het financieel meerjarenbeeld voor de jaren 2012 t/m 2015 weergegeven.

Startpunt vormt de berekening van de dotatie aan de Concernreserve na de vaststelling van de jaarrekening 2010 en het raadsvoorstel "Bestemming reserves" in juni a.s. Vervolgens zijn ontwikkelingen en verwachtingen bij de eigen organisatie, maar ook bij het provinciaal bestuur of de rijksoverheid voor de periode vanaf nu tot en met 2015 zoveel mogelijk financieel vertaald. Dit treft u aan in de paragrafen 2.3 t/m 2.5. In paragraaf 2.6 wordt de bestemming van de NUON-reserves en het daarmee samenhangende kasritme toegelicht. Tenslotte wordt in paragraaf 2.7 – rekening houdend met voorgenomen beleidskeuzen - de financiële positie van de gemeente Leiden voor de jaren 2012-2015 gepresenteerd.

2.2 Rekening 2010

Het resultaat van de jaarrekening 2010 vóór bestemming is €23,7 miljoen nadelig. Na verwerking van de mutaties in reserves conform de afspraken met de raad is het jaarrekeningresultaat voor het exploitatiejaar 2010 na bestemming bepaald op afgerond €6,4 miljoen nadelig.

Vooruitlopend op het bestemmingsbesluit is het nadelig saldo 2010 onttrokken aan de Concernreserve. Op basis van besluitvorming hebben diverse onttrekkingen, toevoegingen en budgetoverhevelingen voor de Concernreserve tot gevolg dat het saldo per 1 januari 2011 van deze reserve uitkomt op een bedrag van €7,2 miljoen. Zie onderstaand overzicht.

Ontwikkeling Concernreserve van 2010 naar 2011 (- = geraamde onttrekking)	x € 1.000
Concernreserve per 31-12-2010 o.b.v. jaarrekening 2010	19.735
Onttrekking resultaat Jaarrekening 2010	- 6.353
Positief saldo per 1-1-2011	13.382
Geormerkte bedragen voor 2011-2015	- 8.176
Voorgestelde stortingen in bestemmingsreserves	- 16.228
Voorgestelde onttrekkingen uit bestemmingsreserves	22.632
Overheveling niet bestede budgetten van 2010 naar 2011	- 4.622
Positief saldo na resultaatbepaling en budgetoverheveling	6.989

Op basis van het beleidskader voor reserves en voorzieningen is de "harde" ondergrens van de Concernreserve ten behoeve van risicoafdekking bepaald op 2% van €507.520.000 = €10.150.400. Om de "harde" ondergrens voor de risicoafdekking is in 2011 een extra dotatie aan de Concernreserve noodzakelijk van €3,161 miljoen.

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en een controleverklaring met beperking voor rechtmatigheid voor de jaarstukken 2010 afgegeven. Ook zijn aanbevelingen gedaan, die er in

de toekomst voor moeten zorgen dat op onderdelen van administratieve organisatie/interne beheersing verschillende processen beter "in control" komen. Stappen, die hiervoor in 2010 reeds zijn gezet worden in 2011 doorgezet en uitgebreid.

2.3 Begroting 2011

Het boekjaar 2011 is ten tijden van het opstellen van deze Perspectiefnota al een eind op streek. Wijzigingen op de begroting 2011 worden op sommige onderdelen al gezien. Omdat de Perspectiefnota over het komende jaar gaat zullen deze bij de Bestuursrapportage worden gemeld. In 2012 zal de raad twee maal een Bestuursrapportage ontvangen, dus ook één voor de zomer.

2.4 Ontwikkeling financiële positie 2012-2015

In onderstaande tabel is een samenvatting gegeven van de uitkomst van deze Perspectiefnota. Alle mee- en tegenvallers inclusief bijsturingvoorstellen worden toegelicht bij de betreffende programma's.

x €1.000 -is voordeel, + is nadeel)	2012	2013	2014	2015
Begroting 2011-2014				550
Meevallers	-4.020	-6.676	-7.090	-8.728
Tegenvallers	6.790	8.061	6.154	10.281
Bijsturingvoorstellen	-5.208	-4.038	-4.574	-5.221
Gehonoreerde moties bij Programmabegroting 2011	2.499	2.499	2.499	2.499
Nieuw beleid	1.604	750	750	620
Saldo meerjarenbegroting	1.665	596	-2.261	1
Verrekeningen concernreserve	-1.665	-596	2.261	-1
Nieuw meerjarenbeeld (+ = tekort)	0	0	0	0

Het financieel meerjarenperspectief voor de Programmabegroting 2012-2015 ziet er als volgt uit:
2012: € 1.665.000 (N); 2013: € 596.000 (N); 2014: € 2.261.000 (V) en 2015: € 1.000,-- (N).

In deze Perspectiefnota worden de geraamde saldi in genoemde exploitatiejaren onttrokken of toegevoegd aan het vrije deel van de Concernreserve. Op die manier ontstaat een sluitend meerjarenbeeld. De concernreserve ontwikkelt zich dan behoudens andere wijzigingen in de komende jaren als volgt:

Stand concernreserve 2011-2015 (x €1.000)	
Concernreserve na resultaatbepaling en budgetoverheveling 2010	6.989
Dotatie aan concernreserve bij Perspectiefnota	3.161
Extra dotatie aan concernreserve bij Perspectiefnota	780
Stand 2011	10.930
onttrekking begrotingsjaar 2012 volgens Perspectiefnota	1.665-
onttrekking begrotingsjaar 2013 volgens Perspectiefnota	596-
storting begrotingsjaar 2014 volgens Perspectiefnota	2.261
onttrekking begrotingsjaar 2015 volgens Perspectiefnota	1-
Stand 2015	10.929
Reserve moet zijn 2 % van € 507.520.000 en minimaal 10 miljoen = € 10.150.400	10.150

2.5 Nieuw beleid 2012-2015

Er is ruimte gebleken voor een bescheiden deel voor nieuw beleid. Het gaat om crowdmanagement (zie programma 1), formatie handhaving schoon, heel en veilig (zie programma 5) en personeelskosten Lakenhal. De structurele lasten voor deze uitgaven worden voor een groot deel gedekt door bijsturingsmaatregelen.

Belangrijk is om te melden dat we ondanks de intrekking van de decentralisatie uitkering Leefbaarheid en Veiligheid van 1,1 miljoen door de minister van Veiligheid en Justitie geen kortingen doorvoeren op het budget van Leefbaarheid en Veiligheid.

Daarnaast is incidentele ruimte ontstaan door het vrijvallen van een deel van de voorziening risico precario. In onderstaande tabel is aangegeven op welke manier het college deze middelen zou willen besteden. Voor de toelichting op de verschillende onderdelen wordt verwezen naar de betreffende programma's. In bijlage 2 vindt u een samenvatting van nieuw beleid.

Incidentele posten	Programma	Bedrag x €1.000
Bij: Vrijval voorziening precario	AD1	-11.297
Af: Dotatie aan de concernreserve	AD1	3.161
Af: Frictiekosten ID/WIW	P10	750
Af: Eenmalige dotatie aan nieuw op te richten cofinancieringsfonds	P3	1.000
Af: Eenmalige bijdrage wegonderhoud	P5	500
Af: Kadernota kwaliteit openbare ruimte	P5	600
Af: Bijdrage Vereveningsreserve (voor herstelboeking NUON)	P6	2.800
Af: Reserve onderhoud speeltuinen	P7	600
Af: Eenmalige bijdrage aan sportvoorzieningen	P8	500
Af: Glazen huis	P8 (2011)	500
Af: Reserve Flankerend beleid	AD2	900
Af: Extra dotatie Concernreserve	AD1	780
Bij: Saldo MJB	AD1	-794
Saldo mutaties eenmalige vrijval reserves en dotaties		0

2.6 Bestemming NUON-reserves

In het coalitieakkoord is vastgelegd dat de vrij besteedbare NUON-gelden duurzaam en niet-consumptief geïnvesteerd zullen worden in:

- Bereikbaarheid (30%),
- Onderwijs (20%),
- Milieu en groen (30%)
- Sociaal-maatschappelijke en culturele infrastructuur (20%).

De genoemde percentages zijn daarbij indicatief. Het vrij besteedbare bedrag bedroeg voorafgaand aan het opstellen van de programmabegroting 2011 €71,0 miljoen. Hiervan heeft €26,6 miljoen al een bestemming gekregen bij de vaststelling van het Programma Ruimtelijke Investerings in Leiden 2010-2013 ("PRIL"). Per saldo resteert nog €48,966 miljoen euro (inclusief de gedeelte vrijval, €4,542 mln, van de garantievoorziening Nuon). Het college heeft inmiddels voorgesteld de resterende middelen te verdelen over de programma's en daarvoor bestemmingsreserves in te stellen. Uw gevoelens hebben wij nog niet ontvangen. We hebben ons voorstel zoals verwoord in onze brief van 1 maart 2011 opgenomen in deze perspectiefnota. De bestemmingsreserves kunnen, na besluitvorming door de raad tot votering van een krediet, als dekking daarvoor aangewend worden.

Kasritme NUON-middelen.

De opbrengst van de NUON-aandelen is in totaal afgerond €224 miljoen. Zoals bekend wordt deze opbrengst conform de aan- en verkoopafspraken niet in één keer, maar in 4 tranches aan de verkoper uitgekeerd. Met het oog op de voorgenomen besteding van deze gelden is het zeker noodzakelijk oog te houden op het kasritme waarmee deze gelden worden ontvangen door de gemeente.

In 2009 is op 1 juli een eerste betaling ontvangen van € 109,8 miljoen.

De resterende betalingstransacties staan als volgt gepland:

1 juli 2011: € 33,6 miljoen;

1 juli 2013: € 33,6 miljoen;

1 juli 2015: € 47,0 miljoen

Afgesproken is dat projectvoorstellen, waarbij dekking plaats vindt uit de daartoe ingestelde bestemmingsreserves uit NUON-gelden met het kasritme, waarin de gelden ook daadwerkelijk voor de gemeente beschikbaar zijn. In bijlage 3 is hiervoor het voorlopig opgestelde aanwendingschema voor de betreffende reserves opgenomen.

Bedragen (x €1000)	Bereikbaarheid (30%)	Onderwijs (20%)	Milieu en groen (30%)	Sociaal-maatschappelijke en culturele infrastructuur (20%)	Totaal vrij besteedbaar in reserve verkoop aandelen Nuon
Stand reserve vóór vaststelling programmabegroting 2011	19.901	14.601	21.901	14.601	71.004
Vrijval garantiemoedeling Nuon (escrow)	1.363	908	1.363	908	4.542
Totaal voorstellen programmabegroting 2011	-8.000	-4.800	-9.080	-4.700	-26.580
Stand na programmabegroting 2011	13.264	10.709	14.184	10.809	48.966
Bestemmingsreserve:					
Bereikbaarheidsprojecten	9.264				
Fietsenstalling station	4.000				
Onderwijshuisvesting		10.709			
Groene singels			7.684		
Ontsluiting van groengebieden			1.000		
Ondergrondse afvalcontainers			2.000		
Duurzaamheidsfondsen			3.000		
Klimaatmaatregelen			500		
Sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen				5.008	
Stadsherstel				2.000	
Uitbreiding foyer Schouwburg				1.000	
Sportaccommodaties				2.801	
Stand na instelling bestemmingsreserves	0	0	0	0	

3 Kaders programma's 2012-2015

3.1 Bestuur en dienstverlening

De missie van het programma Bestuur en dienstverlening luidt:

“De gemeente Leiden staat voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en burgers in de stad en regio. De gemeente Leiden staat voor een klantgerichte dienstverlening, waarbij de klanten betrouwbaar, duidelijk, snel en op maat worden bediend.”

3.1.1 Inleiding

Beleidsterrein Bestuur

Samenwerking universiteiten

Meer internationale samenwerking

Elke Nederlandse universiteit maakt deel uit van één of meer internationale samenwerkingsverbanden. Nieuw is dat deze samenwerking explicieter de valorisatie van kennis als doel krijgt. Omvangrijke Europese subsidies zijn alleen toegankelijk wanneer een conglomeraat van internationaal samenwerkende universiteitssteden en overheden gezamenlijk optrekt. Onderscheidende schaalgrootte is daarbij van groot belang.

Ook de samenwerking in het kader van de stedenbanden zal opnieuw bekeken worden. De invulling die hieraan gegeven wordt, is mede afhankelijk van de ruimte die het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking voor lokale samenwerking ziet.

Samenwerkende Universiteiten in Zuid-Holland

Gebleken is dat door samenwerking sterke internationale partners kunnen ontstaan. Voor de drie universiteiten (Leiden, Delft, Rotterdam) is dit de reden om verdergaande samenwerking na te streven voor de gehele universiteit. Momenteel wordt gewerkt aan het oprichten van een samenwerkingsverband. In de strijd om internationale wetenschappers en studenten kan zulke samenwerking voorsprong opleveren. Alle betrokken steden (Delft, Leiden, Rotterdam en Den Haag) zullen hiervan profiteren.

Netwerk Universiteitssteden NL

De universiteitssteden vormen de ruggengraat van de Nederlandse kenniseconomie. Leiden heeft het initiatief genomen de krachten van universiteiten en universiteitssteden te bundelen. Daartoe is eind 2010 een netwerk gevormd van bestuurders van deze steden en universiteiten. Momenteel wordt met enkele steden en universiteiten gewerkt aan een position paper dat de bijdrage van deze steden aan de nationale economie expliciteert en een samenwerkingsagenda met het kabinet voorstelt.

Gevolgen van deze ontwikkelingen

Bovenstaande ontwikkelingen hebben vergaande gevolgen voor de strategie en het beleid van de gemeenten. Nu zijn grote steden zoals Leiden het centrum van een regio (in ons geval Holland Rijnland). Binnen die regio is een veelal overzichtelijk netwerk van gemeenten die samenwerken. Wanneer de bovenstaande ontwikkelingen doorzetten, ontstaat een nieuw 'regio-concept', waarbij de regio het stedelijk netwerk is van Zuid-Holland: Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft. De kansen liggen erin dat een als eenheid optredende regio op het niveau van de Zuidvleugel een buitengewoon interessante partner is voor de rijksoverheid. Op Europees niveau is zo'n regio eveneens een sterke concurrent in de slag om middelen voor

innovatie, research en ontwikkelingsgelden. De positionering van Leiden in haar directe regio Holland Rijnland wordt alleen maar belangrijker

Positionering van de stad Leiden in de regio

Bezien vanuit het onderwerp kenniseconomie is er niet alleen sprake van een kennisstad Leiden, maar veel meer van een kennisregio rondom Leiden. Het onderwijscluster is wel in de centrumstad gehuisvest, maar de aan onderwijs en onderzoek gelieerde bedrijvigheid is in een veel groter gebied zichtbaar. Een centrumstad met een omvang als Leiden heeft een belangrijke rol voor de regiogemeenten. Met de notitie Regionaal Partnerschap en Leiderschap is het kader vastgesteld voor regionale samenwerking. Hierin is vastgelegd dat Leiden ernaar streeft zoveel mogelijk op eenzelfde schaalniveau samen te werken met dezelfde gemeenten. Op uitvoeringsgebied is dat de Leidse regio, en op strategisch niveau de regio Holland Rijnland.

Bestuurskrachtmeting

Het uitvoeren van de bestuurskrachtmeting is uitgesteld tot na de zomer 2011. Eind 2011 of begin 2012 worden de resultaten daarvan opgeleverd. De financiële consequenties hiervan worden nog niet benoemd.

Regionale samenwerking bij uitvoerende taken

Samenwerking met de regio vinden we erg belangrijk. We zijn van mening dat uitvoerende taken efficiënter kunnen worden verricht in samenwerking met andere partners in de regio. Daartoe zijn in 2011 een aantal gemeenschappelijke regelingen tot stand gekomen om uitvoerende taken op gebied van bedrijfsvoering, belastingen en het beheer van de openbare ruimte gezamenlijk uit te voeren. Belastingensamenwerking Rijn Gouwe (BSGR) is per 1 januari 2011 van start gegaan. Voor NV Contrei vindt definitieve besluitvorming half 2011 plaats. Voor Servicepunt 71 is 2011 een overgangsjaar.

Vorming Servicepunt71

Met ingang van 1 januari 2012 zijn de Leidse organisatieonderdelen van het Shared Service Centrum zoals HRM, Juridische en Financiële Dienstverlening, Huisvesting en Services en ICT ondergebracht in het Servicepunt71 zijn beslag. Gemeente Leiden zal een van de vier opdrachtgevers zijn van het Servicepunt71. Dit vergt een zakelijke aanpak en een andere houding en werkwijze (cultuur).

Doorontwikkeling bedrijfsvoering

Het programma 'doorontwikkeling bedrijfsvoering' is een onderdeel van het organisatieontwikkelingsplan en betreft een ambitieus plan om op gebied van de bedrijfsvoering een aantal verbeterlagen te maken. Dit zijn de vorming van het servicepunt71 per 1 januari 2012 en daarmee samenhangende ontwikkeling van opdrachtgeverschap-opdrachtnemerschap, realisatie van de bedrijfsvoeringstaakstellingen oplopend tot € 17.673.479,- in 2015, verbetering van de planning & controlcyclus en daarmee samenhangende benodigde cultuur van meer dialoog en minder papier en acties op gebied van het in control komen van de organisatie.

Doorontwikkeling programmabegroting

In het organisatieontwikkelingsplan "Naar een toonaangevende organisatie" (zie RV11.0002) is beargumenteerd dat verdere professionalisering van programmasturing in de gemeentelijke organisatie wenselijk is. Ook is beargumenteerd welke instrumenten noodzakelijk zijn om die verdere professionalisering te realiseren. Een essentieel element daarbij is eenduidigheid in het toekennen van opdrachtgeverschap, budgetten en bijbehorende prestaties aan resultaatverantwoordelijke managers. De huidige opzet van de programmabegroting leent zich niet goed voor dergelijke eenduidige toekenning. Aanpassing van de opzet het gebruik van de programmabegroting is dan ook een noodzaak.

In de Leidse planning & control-cyclus kan meer balans en samenhang worden gebracht door de aansluiting tussen de Programmabegroting (strategisch), het concernwerkprogramma (tactisch) en de afdelingsplannen (operationeel) te verbeteren. Het besturingsmodel van Leiden kan kortom door de aanpassing van de

programmabegroting worden verbeterd, waardoor een meer resultaat gerichte sturing mogelijk wordt gemaakt.

In de programmabegroting 2012 willen wij middels zogenoemde pilots een start maken met een doorontwikkeling die aansluit bij bovenstaande behoeften.

De uitgangspunten die wij willen hanteren bij de doorontwikkeling zijn dat de indeling in 10 programma's ongewijzigd blijft, dat de beoogde maatschappelijke effecten scherp worden geformuleerd ("wat willen we bereiken?"), dat goed inzicht wordt gegeven in de producten en diensten die de organisatie oplevert ("Wat gaan we daarvoor doen?"), en dat er een duidelijke relatie is tussen de beoogde maatschappelijke effecten en het budget voor de bijbehorende producten en diensten ("wat mag dat kosten?"). In de toelichting bij deze informatie zullen wij telkens ingaan op onze speerpunten van beleid, op belangrijke wijzigingen en op nieuw op te leveren producten en diensten. Waar dat relevant is, willen wij bovendien vermelden dat producten en diensten voortvloeien uit een wettelijke taak of verplichting.

In de pilots voor doorontwikkeling van de programmabegroting willen wij de volgende drie programma's betrekken: Programma 4 Bereikbaarheid, Programma 5 Omgevingskwaliteit en Programma 10 Werk & Inkomen. Voor het begrotingsjaar 2013 willen wij u graag een volledig "doorontwikkelde" programmabegroting aanbieden.

Beleidssterrein Dienstverlening

In het beleidsakkoord is opgenomen dat Leiden de meest klantvriendelijke gemeente van Nederland wordt met minder bureaucratie, minder regels, meer en betere dienstverlening en een transparant, vernieuwend voorlichtingsbeleid. Te denken valt hierbij aan ruimere openingstijden van het stadhuis, een alles-in-één-vergunning, automatische vergunningverlening en afschaffing van parkeerzoning." De acties die nodig zijn om deze ambities te realiseren, worden opgenomen in het Programma Dienstverlening "Goed Geregeld, Graag Gedaan" en zijn eveneens vermeld in de programmabegroting van 2011.

Concreet is een budget van € 350.000 vrijgemaakt om te kunnen uitgroeien tot de meest klantvriendelijke gemeente. In de programmabegroting 2011 is onder Programma 1 opgenomen welke inspanningen voor dit bedrag zullen worden verricht.

De komende jaren zijn daarnaast de volgende belangrijke ontwikkelingen te verwachten:

De invoering van één centraal telefoonnummer, met als doel de (telefonische) dienstverlening te verbeteren. Deze invoering is onderdeel van de realisatie van het KCC vanuit het landelijk concept Antwoord©.

Het inrichten van een inschrijffoorziening in het kader van de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI). In dit register werden een aantal gemeenschappelijke basisgegevens van niet-ingezetenen eenduidig vastgelegd in één registratie. De RNI vormt straks (2012) samen met de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) de nieuwe Basisregistratie Personen (BRP). Bij 18 gemeenten in Nederland (waaronder Leiden) moeten inschrijffoorzieningen worden ingericht. Op dit moment worden voorbereidingen getroffen om een dienstverleningsovereenkomst op te stellen waarin de afspraken tussen opdrachtgever (het Rijk) en opdrachtnemer (de inschrijvingsgemeenten) worden vastgelegd.

De modernisering van het GBA. De moderne GBA bevat landelijk centraal opgeslagen gegevens die de gemeente gaat gebruiken en bewerken met web based applicaties.

Naar verwachting gaat de Rijksoverheid de komende jaren steeds vaker vaste prijzen invoeren voor bepaalde producten (zoals een paspoort). De consequenties voor gemeenten moeten in de loop van de komende jaren duidelijk worden.

3.1.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 1 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
1.1	t	Verkiezingen storting in reserve	100	100		
1.1	t	Kosten verkiezingen			250	250
1.1	t	onttrekking aan reserve verkiezingen			-150	-150
1.2	t	Vijfjaarlijkse viering 5 mei				60
1.3	t	Mobiliteitsbureau	200	200	pm	pm
1.3	bij	Mobiliteitsbureau t.l.v reserve Flankerend Beleid	-200	-200	pm	pm
1.4	mo	Buurtvouchers	150	150	150	150
1.5	mo	Motie 42: Versterken wijkmanagement	315	315	315	315
		subtotaal programma 1	565	565	565	625

De mee- en tegenvallers bestaan uit:

1.1 Verkiezingen

De kosten van de verkiezingen werden tot nu toe niet structureel geraamd. In 2014 en 2015 vinden de verkiezingen plaats voor de gemeenteraad, Europa, Tweede Kamer en de Provinciale Staten. Voortaan worden de kosten gedekt uit een nog in te stellen reserve verkiezingen waardoor er een stabiel meerjarenbeeld ontstaat. In de algemene uitkering zit een vergoeding verdisconteerd voor de kosten van de verkiezingen.

1.2 5 mei feest in 2015

Voor de 5-jaarlijkse viering van het 5 mei feest in 2015 wordt € 60.000 beschikbaar gesteld.

1.3 Mobiliteitsbureau

Vanwege de komende veranderingen in de gemeentelijke organisatie zal het mobiliteitsbureau worden voortgezet. In 2012 en 2013 komt dit ten laste van de reserve voor flankerend beleid, erna door de lasten intern door te berekenen. In het collegevoorstel met betrekking tot externe inhuur volgt mogelijk nog nadere informatie hierover.

3.1.3 Nieuw beleid

Programma 1 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

1.4 en 1.5 Buurtvouchers en versterken wijkmanagement

Per 1 januari 2012 worden de districtsraden opgeheven. Maar op basis van het bestuursakkoord 'Samen Leiden' en het daaruit voortvloeiende initiatiefraadsvoorstel wordt voorgesteld om de functie van wijkmanager in stand te houden. De wijkmanager zal samen met de buurt- en wijkverenigingen de publieksparticipatie uit de wijk/buurten vorm gaan geven en fungeren als aanspreekpunt voor deze buurt- en wijkverenigingen. Voor de formatie van het wijkmanagement is € 315.000 nodig. Om de wijkmanager deze rol goed te kunnen laten vervullen is het noodzakelijk dat zij ook beschikken over een activiteitenbudget om publieksparticipatie in wijken mogelijk te kunnen maken, hiervoor wordt € 150.000 gereserveerd.

3.2 Veiligheid

De missie van het programma Veiligheid luidt:

“De gemeente Leiden staat voor een stad die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met bewoners en partners”.

3.2.1 Inleiding

Bezuinigingen Kabinet

De uitgaven voor het gemeentelijk veiligheidsbeleid werden in Leiden (en alle andere grote steden) grotendeels gedekt door een bijdrage van het Rijk in het kader van het Grote Stedenbeleid. Voorheen bestond het Grote Stedenbeleid uit veel verschillende subsidiepotten per beleidsveld. In 2007 zijn de geldstromen gebundeld voor meer duidelijkheid en minder bureaucratie. Vervolgens is er in een akkoord tussen het Rijk en de grote steden afgesproken dat de GSB-middelen worden gedecentraliseerd, dat wil zeggen dat ze verdeeld worden over de grote gemeenten via een decentralisatieuitkering. Die decentralisatieuitkering zorgt ervoor dat de voorheen gelabelde middelen waarover apart naar het Rijk verantwoording moest worden afgelegd nu via de algemene uitkering aan de gemeenten beschikbaar worden gesteld, daardoor hebben de gemeenten veel meer vrijheid over de inzet van deze middelen.

Kort na dit akkoord met de grote steden besluit het nieuwe kabinet om de decentralisatieuitkering Leefbaarheid en Veiligheid (een samenvoeging van de voormalige Van Montfransgelden en de WIW-middelen Leefbaarheid) in het kader van de bezuinigingen te stoppen met ingang van 2012. Onderdeel daarvan is de decentralisatie-uitkering voor de aanpak van Marokkaans-Nederlandse risicjongeren die nog één jaar langer doorloopt en dus stopt met ingang van 2013. Landelijk gaat het om 80 miljoen en voor Leiden om ongeveer 1 miljoen.

Overige ontwikkelingen

Er is een aantal landelijke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de gemeentelijke (handhavings) inzet, maar waar de concrete kosten nog moeilijk van zijn in te schatten. Het nieuwe kabinet heeft aangekondigd met nieuwe regelgeving te komen met betrekking tot coffeeshops, zoals een afstandscriterium van 350 m en een pasjessysteem. Verder speelt in 2012 de verwachte inwerkingtreding van de wijzigingen op de Drank- en Horecawet waardoor de gemeente toezichts- en handhavingstaken overneemt van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). Daarnaast krijgt de gemeente naar verwachting meer mogelijkheden om alcoholmisbruik tegen te gaan, zoals alcoholregulering binnen sportkantines en beperken happyhours en prijsacties. Ook werkt het Rijk aan een nieuw verdeelmodel voor de middelen huiselijk geweld. De verwachting is dat ook hier de Leidse regio en daarmee Leiden te maken krijgt met een lagere uitkering.

3.2.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 2 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
2.1	nb	Crowdmanagement, uitgaven	90	90	90	90
2.1	bij	Crowdmanagement, toezicht door jongeren	-55	-55	-55	-55
2.1	bij	Crowdmanagement, veelplegersbeleid	-35	-35	-35	-35
		Subtotaal Programma 2	0	0	0	0

De Minister van Justitie en Veiligheid heeft de decentralisatieuitkering Leefbaarheid en Veiligheid (€ 1,1 miljoen) definitief wegbezuinigd.

Het college vindt het opvangen van deze tegenvaller binnen het beleidsterrein onverantwoord omdat daarmee vrijwel het gehele budget zou verdwijnen. In dat geval zou bijvoorbeeld het Veiligheidshuis moeten worden gesloten, waarmee tevens een einde zou komen aan de veelplegersaanpak en de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen. Ook zou er geen budget meer overblijven voor de communicatie bij de jaarwisseling, wijkveiligheidsinitiatieven, de stadsparkwachten en buurtbemiddeling. Dit nadeel kan niet opgevangen worden door de uitgaven op dit beleidsterrein te verlagen en wordt in deze perspectiefnota als structurele tegenvaller genomen bij algemene dekkingsmiddelen (zie voor meer informatie hoofdstuk 3.11).

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
11.3	t	Wegvallen DU Leefbaarheid en veiligheid	1.075	1.075	1.075	1.075

3.2.3 Nieuw beleid

Programma 2 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

2.1 Crowdmanagement

Het Leidse beleid gericht op de handhaving van de openbare orde en veiligheid rond grote publiekstreckende evenementen in het bijzonder de 3 oktoberviering moet worden aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Recente uit de hand gelopen grootschalige evenementen als de strandfeesten in Hoek van Holland en de Love Parade in Duisburg (Dld.) hebben de risico's van grote groepen mensen op publiektrekkende evenementen uitvergroot en extra het belang benadrukt van crowdmanagement.

Crowdmanagement is de inzet van middelen, methoden en procedures die een calamiteit kunnen voorkomen, de gevolgen bij een calamiteit kunnen verminderen en/of in beweging zijnde grote groepen mensen kunnen sturen. Ten behoeve van de toepassing van crowdmanagement zijn vele verschillende middelen mogelijk. Vooral nog is in Leiden gekozen om gebruik te maken van cameratoezicht en de inzet van matrixborden (lichtkranten) om publieksstromen te reguleren. Aanvullende is er extra inzet van gemeentelijke toezichthouders om te interveniëren in publieksstromen waar nodig.

3.3 Economie en toerisme

De missie van het programma Economie en toerisme luidt:

"De gemeente Leiden staat voor een vitale en duurzame economische structuur in samenwerking met haar stadspartners en de regio."

3.3.1 Inleiding

De economische structuur van Leiden heeft eraan bijgedragen dat de effecten van de economische crisis in Leiden minder groot zijn geweest dan op landelijk niveau. Leiden Bio Science Park en collectieve sectoren onderwijs, zorg en welzijn bepalen een belangrijk deel van de werkgelegenheid in Leiden en zijn minder conjunctuurgevoelig. Echter, de effecten van de aankomende bezuinigingsrondes zijn op dit moment nog niet bekend, maar zullen waarschijnlijk in 2012 gaan optreden.

In Holland Rijnland-verband wordt regionaal beleid op het gebied van kantoren, bedrijventerreinen en detailhandel ontwikkeld. Wat dit voor financiële consequenties voor de gemeente Leiden heeft is op dit moment nog niet bekend. Het is van belang om ook op deze beleidsterreinen de effecten van de huidige trends mee te nemen bij het opstellen van nieuw beleid. Te denken valt aan de leegstand op de kantorenmarkt, de ontwikkelingen rondom thuiswerken en flexwerken en de regionale behoefte op kantorengedebied. Ook worden de demografische krimp, de vergrijzing, schaalvergroting en de opkomst van internet kansen met zich meebrengen op detailhandelsgebied, bijvoorbeeld voor de wijkwinkelcentra, de horeca en detailhandel. Tenslotte wordt nagedacht over de toekomst van de Leidse bedrijventerreinen en hun positie in de regio. Leiden ziet dat de samenwerking met de direct omliggende plaatsen Leiderdorp, Zoeterwoude, Voorschoten en Oegstgeest, maar ook breder met Holland Rijnland in het algemeen van groot belang is. Zij doet dit ook vanuit de realisatie dat de stuwende economie van de centrumgemeente en kennisinstellingen vraagt om blijvende investeringen, dynamiek en faciliteren van ondernemerschap.

Het Rijk heeft recentelijk een nota Bedrijvenbeleid gepresenteerd waarin zij haar focus op de economische ontwikkelingen vormgeeft. Hierbij is de keuze voor negen economische topsectoren belangrijk. Eén van deze topsectoren is de Life & Health Science. De provincie heeft in het Hoofdlijnenakkoord 2011-2015 aangegeven met haar regionaal economisch beleid aan te sluiten bij de negen topgebieden en wil in coalities met bedrijven, kennisinstellingen en overheden de kracht van de cluster en het innovatiepotentieel benutten en waar mogelijk ook extra (Europese) financiële middelen verwerven. Hiervoor heeft de provincie gedurende deze collegeperiode € 20 miljoen extra beschikbaar gesteld. De precieze verdeling is op dit moment nog niet bekend maar verwacht wordt dat de inzet op het gebied van onderwijs/arbeidsmarkt deel blijft uitmaken van de inzet. Dit is voor Leiden van belang omdat Leiden voor het Bio Science Park veel steun heeft ontvangen vanuit het economisch beleid van de provincie, zoals de herstructurering bedrijventerreinen, de cofinanciering van Pieken in de Deltaprojecten en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, Onderwijs/Arbeidsmarkt.

Er wordt, mede vanwege de bundeling en inkrimping van de subsidies vanuit het Rijk en provincie, nagedacht over de ontwikkeling van nieuwe publiek-private financieringsvormen om ontwikkelingen op het BSP mogelijk te (blijven) maken, bijvoorbeeld het opstellen van een, mogelijk revolving, cofinancieringsfonds.

Vanuit de Zuidvleugel wordt eveneens gewerkt aan een nadere invulling van de topsector Health & Life Sciences. Daarbij wordt gewerkt aan een 'schaalsprongprogramma' waarvoor financiering vanuit Europa en uit de markt aangetrokken moet worden. Burgemeester Lenferink is gevraagd als trekker van dit schaa sprongprogramma op te treden. Wellicht zal deze werkgroep in Medical Delta-verband worden

geïncorporeerd. De Medical Delta is eveneens het kristallisatiepunt waar de samenwerking in Metropoolregio-verband voor Leiden vorm krijgt.

Het college, de universiteit Leiden en het LUMC hebben besloten gezamenlijk een programma Kennisstad op te starten. Het programma zal, naast de na te streven extra impuls op het gebied van kennis, innovatie en werkgelegenheid, ook inzicht moeten geven in de financiële en personele consequenties die dit programma voor de direct betrokken partijen heeft en welke andere partijen nog bij dit programma zullen aansluiten.

3.3.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 3 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
3.1	nb	Externe subsidieverwerving	60	0	0	0
		Subtotaal Programma 3	60	0	0	0

Co-financieringsfonds

Met het oog op het meervoudig karakter van het nieuw in te stellen Co-financieringsfonds is een toelichting daarvoor opgenomen in paragraaf 3.11.3 van hoofdstuk 11 Algemene dekkingsmiddelen.

3.3.3 Nieuw beleid

Programma 3 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

3.1 Externe Subsidieverwerving

De kenniseconomie is in Leiden misschien wel uitgegroeid tot de belangrijkste motor achter een toekomstige, duurzame werkgelegenheid. En daarmee achter de welvaarts-groei van deze stad en regio.

Kennis is dus, ook gezien vanuit landelijk perspectief, een succesvolle pijler gebleken onder de ontwikkelingsvisie "Leiden, stad van ontdekkingen".

Alleen het koesteren van deze bijzondere plaats is echter geen garantie voor toekomstig succes. Daarom is het van belang blijvend voort te bouwen op de reeds bereikte resultaten en de samenwerking te versterken met partijen die er toe doen.

Een middel daartoe lijkt een meer programmatische aanpak gericht op de groei van de kenniseconomie.

Alleen op deze manier denken we in aanmerking te kunnen komen voor toekomstige provinciale, landelijke en Europese (innovatie-)subsidies.

Om die reden hebben in januari 2011 de twee grootste werkgevers in de Leidse kenniseconomie, de Universiteit Leiden en het Leids Universitair Medisch Centrum samen met de gemeente afgesproken, dat zij een Programma Kennisstad gaan voorbereiden.

Afgesproken is dat medio 2011 het Programma Kennisstad in ontwerp gereed zal zijn, waarna hierover besluitvorming kan plaatsvinden.

Het programma Kennisstad zal, naast de na te streven extra impuls op het gebied van de kennisinnovatie en werkgelegenheid, ook inzicht moeten geven in de financiële en personele consequenties, die dit voor de direct betrokken partijen heeft en welke andere partijen nog bij dit programma zullen aansluiten.

Hierover kan vervolgens in finale zin een besluit genomen worden bij de vaststelling van de programmabegroting 2012 en volgende jaren.

Vooruitlopend hierop is het vanuit strategisch oogpunt gezien verstandig om de advisering op het gebied van externe subsidievererving in ieder geval in 2012 te continueren. Gezien de opgedane positieve ervaringen tot nu toe met het betrokken adviesbureau, wordt verwacht dat de gemeente hiermee een belangrijke ondersteunende rol kan vervullen in de realisatie van zo'n Programma Kennisstad. De kosten voor dit bureau in 2012 worden geraamd op een bedrag van € 60.000.

3.4 Bereikbaarheid

De missie van het programma Bereikbaarheid luidt:

“De gemeente Leiden draagt zorg voor blijvende bereikbaarheid van de stad als voorwaarde voor duurzame leefbaarheid voor de inwoners van de stad.”

3.4.1 Inleiding

Nieuw kabinetsbeleid

In het regeerakkoord staat voor bereikbaarheid de volgende relevante passage: Nederland heeft een goede infrastructuur van wegen en openbaar vervoer nodig die optimale bereikbaarheid biedt aan mensen en bedrijven. Goede doorstroming op het wegennet is belangrijk voor de bloedsomloop van de economie. Mensen hebben de vrije keuze zich te verplaatsen. De files worden aangepakt en de mobiliteit wordt verbeterd ter versterking van de economische groei en een schoner milieu. Om deze doelstelling te verwezenlijken worden een aantal maatregelen benoemd die mogelijk van invloed zijn op de Leidse situatie. Zo wil het kabinet extra investeren in wegen en spoor en wordt het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) verlengd van 2020 naar 2028. Hierbij krijgen brainports, mainports en greenports prioriteit. Provincies en regio's kunnen MIRT-investeringen voorfinancieren en zullen, volgens te maken afspraken, vaker het voortouw en de eindverantwoordelijkheid hebben. Er komen afspraken met provincies en grote gemeenten over het meebetalen aan infrastructuur, in elk geval voor bovenwettelijke inpassingen. De aanpak van Randstad Urgent (programma bestaande uit een aantal projecten met een gezamenlijke aanpak van problemen in de Randstad op het gebied van o.a. bereikbaarheid, economie en leefomgeving door het kabinet, provincies, gemeenten en stadsregio's) wordt voortgezet en uitgebreid naar andere delen van het land.

Daarnaast heeft ook openbaar vervoer de aandacht. Het programma Hoogfrequent Spoor dat is gericht op spoorboekloos reizen, wordt uitgevoerd, rekening houdend met de woon- en leefomgeving. Er komen sneller aanpassingen van stations en treinen om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor mensen met een beperking te verbeteren. De veiligheid in het openbaar vervoer wordt verbeterd. Werkgevers in het openbaar vervoer nemen de aangifte over van werknemers die het slachtoffer van geweld zijn geworden.

Gevolgen Rijksbeleid voor Leiden

Op dit moment zijn er geen directe gevolgen voor het meerjaren perspectief van Leiden. Het bovenstaand regeringsbeleid biedt voor Leiden mogelijk kansen op onderwerpen, zoals de Rijnlandroute en de mogelijke frequentieverhoging naar Utrecht. Ook kunnen vanuit de toegankelijkheid OV mogelijk nieuwe gelden beschikbaar komen.

Overige ontwikkelingen

Ringweg Oost: Door de veranderde opstelling van de gemeente Leiderdorp loopt de uitvoering van de Ringweg Oost mogelijk vertraging op. Dit heeft financiële gevolgen voor de gemeente Leiden. In juni zijn de resultaten van de quick scan van de ringweg beschikbaar. Hierin wordt gekeken naar de risico's en de mogelijkheden om tegemoet te komen aan de voorwaarden van de gemeente Leiderdorp. Het is de ambitie bij de begrotingsbehandeling een mogelijk aangepast kaderbesluit RWO te presenteren.

Stedelijke distributie: In verschillende steden speelt stedelijke distributie een steeds grotere rol, bijvoorbeeld in Nijmegen. In Leiden is er een initiatief vanuit de ondernemers. De gemeente wacht dit initiatief af. Introductie vindt eventueel plaats wanneer er voldoende draagvlak is.

3.4.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 4 zijn geen financiële ontwikkelingen.

3.4.3 Nieuw beleid

Programma 4 kent geen toekenningen nieuw beleid anders dan uit de NUON gelden.

3.4.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor programma 4 Bereikbaarheid om:

“Bestemmingsreserve bereikbaarheidsprojecten”: €9.264.000.

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor het voorkomen van knelpunten bij de realisatie van belangrijke bereikbaarheidsprojecten.

“Bestemmingsreserve fietsenstalling station”: €4.000.000

Deze bestemmingsreserve is bedoeld om bij te dragen aan van een structurele oplossing voor het fietsparkeren in het stationsgebied.

3.5 Omgevingskwaliteit

De missie van het programma Omgevingskwaliteit luidt:

"De gemeente Leiden staat voor een stad met een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, waar mensen graag vertoeven en die uitnodigt tot verantwoordelijk gedrag. Zij doet dit samen met alle gebruikers."

3.5.1. Inleiding

Samen Leiden

- In het Beleidsakkoord staat dat Leiden grootschalig gaat investeren in duurzaamheid, waaronder duurzame energie, een duurzame organisatie, duurzame mobiliteit, duurzame gebouwen en projecten van groen en water. Hiertoe worden in 2011 voorstellen ontwikkeld. Vooruitlopend hierop wordt in deze perspectiefnota een voorstel gedaan voor duurzame klinkers, zie bij "formats" onder "nieuw beleid".
- In "Samen Leiden" staat ook dat het college zorg draagt voor een verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte in Leiden. Hiervoor is het afgelopen jaar een kadernota en handboek Kwaliteit Openbare Ruimte ontwikkeld. Dit jaar wordt het uitlijnen van het proces van ontwikkelen, inrichten en beheren afgerond en worden in 2011 en 2012 de hieraan gekoppelde beheersystemen verder ontwikkeld en geïmplementeerd. In deze collegeperiode worden concrete beleidsprogramma's uitgevoerd met betrekking tot schoon, heel en veilig, zoals een periodieke schouw in de openbare ruimte op basis van landelijke (CROW) normen; vermindering van zwerfvuil, onkruid, hondenpoep en fietswrakken in de openbare ruimte; bestrijding van meeuwenoverlast; vervangen van wijkcontainers door meer huishoudens te voorzien van minicontainers, bij hoogbouw meer gebruik te maken van inpandige oplossingen en door in de openbare ruimte bovengrondse wijkcontainers te vervangen door ondergrondse containers.

Externe ontwikkelingen

- Het kabinetsbeleid heeft negatieve gevolgen voor financiering van groenprojecten in het Ommeland van Leiden. Dit betekent dat groenprojecten in de regio onzeker zijn geworden (Ghoybos) of geen doorgang kunnen vinden (Oude Rijnzone).
- Verschillende verwijderingsbijdragen voor huishoudelijk afval zijn al afgeschaft. Dat leidt naar verwachting tot meer aanbod van grof afval en wit- en bruingoed en hogere kosten voor de gemeentelijke inzameling. De inzamelingskosten worden doorbelast aan de burger middels de afvalstoffenheffing.
- Het kabinet bevordert onderzoek naar en toepassing van nieuwe energiebronnen. Leiden kan werken aan het stimuleren van biomassa als energiebron bij het afsluiten van nieuwe contracten voor de verwerking van restafval.

Areaalmutaties

Elk jaar wordt geïnteriseerd wat de gevolgen van areaalmutaties betekenen voor het uitvoeren van beheer. De areaalmutaties van het afgelopen jaar worden vergeleken met de planning en indien nodig aangepast. Voor de komende jaren wordt een inschatting gemaakt wanneer de verschillende projecten worden overgedragen aan de afdeling beheer, waarbij aan de hand van kengetallen een inschatting van de financiële gevolgen wordt gemaakt. De inventarisatie moet nog plaatsvinden en zal worden opgenomen, evenals eerdere jaren, in het begrotingstraject 2012.

3.5.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 5 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
5.1	t	Beheer- onderhoudskosten Oostvlietpolder	100	100	100	100
5.2	nb	Formatie handhaving	530	530	530	530
5.2	bij	Inkrimpen formatie handhaving	-126	-252	-378	-530
5.3	nb	Oude Kooi				
5.4	nb	Eenmalige bijdrage wegonderhoud	500			
5.5	nb	Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	600			
5.6	mo	Motie 17 Minimabeleid en lastenverhoging	950	950	950	950
		Subtotaal Programma 5	2.554	1.328	1.202	1.050

5.1 Beheer- onderhoudskosten Oostvlietpolder

Het gemeentelijke besluit om de Oostvlietpolder groen te houden heeft ook consequenties voor het beheer van het groen. De groenbeheergelden worden daarom structureel met €100.000 opgehoogd.

5.2 Formatie handhaving

De behoefte aan capaciteit voor Handhaving in de openbare ruimte is de afgelopen jaren sterk toegenomen. In het Handhavingplan 2011 is naast aandacht voor parkeren vooral de inzet in de Binnenstad benadrukt. Het programma Binnenstad draagt hier voor een deel incidenteel tot en met 2014 ook aan bij. Echter de inkomsten uit parkeerhandhaving zijn ontoereikend om ook de handhavingstaken voor Schoon, Heel en Veilig in m.n. de Binnenstad uit te kunnen voeren, zoals handhaven op het aanbieden van huisvuil/grofvuil/bedrijfsafval, fiets fout, evenementen, terrassen, uitstallingen en precario. De formatie voor deze handhavingstaken wordt stapsgewijs ingekrompen. Aan de hand van de formatiereductie worden handhavingprioriteiten voor Schoon, Heel en Veilig aangepast.

5.3 Investerings

Voor Omgevingskwaliteit is een investering aangemeld met betrekking tot het oplossen van de wateroverlast in de wijk de Oude Kooi. Hiervoor is 1,2 miljoen beschikbaar vanuit de voorziening rioleringen. Er wordt gekeken naar inpassing in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan na 2013.

3.5.3 Nieuw beleid

Programma 5 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

5.4 Eenmalige bijdrage wegonderhoud

De strengere winters van de afgelopen jaren hebben meer schade aangebracht aan het wegdek dan tijdens de zachtere winters van het afgelopen decennium. Het is niet mogelijk dit te dekken van het reguliere onderhoudsbudget. Er is incidenteel € 500.000 beschikbaar gesteld om de schade aan het wegdek te herstellen.

5.5 Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte

In maart 2011 is door het college de kadernota kwaliteit openbare ruimte vastgesteld. Er is incidenteel € 600.000 beschikbaar gesteld om de kwaliteitsimpuls van dit nieuwe beleid te kunnen realiseren.

5.6 Terugdraaien motie 17 lastenverhoging

Bij de begroting 2011 is een structurele bezuiniging ingeboekt door de verhoging van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Met het vaststellen van de motie 100113/17 heeft de raad verzocht deze bezuiniging vanaf 2012 terug te draaien. Gezien de ontwikkelingen van de algemene uitkering is het mogelijk gebleken deze bezuinigingsmaatregel van € 950.000 terug te draaien.

3.5.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor Programma 5 Omgevingskwaliteit om:

“Bestemmingsreserve Groene Singels”: €7.684.000

De Leidse singelrand is uniek in West-Europa. Hij is echter niet goed beleefbaar, want veel plaatsen zijn van slechte kwaliteit en onbereikbaar. Met de aanwending van deze bestemmingsreserve, als aanvullende financiering, ontstaat er een unieke kans om de singelrand blijvend te verbeteren.

“Bestemmingsreserve ontsluiting van groengebieden”: €1.000.000

Deze bestemmingsreserve kan aangewend worden om o.a. het ecologische en recreatieve netwerk vanuit de stad richting kust en landgoederen en richting Duin, Horst en Weide verder te ontwikkelen.

“Bestemmingsreserve ondergrondse afvalcontainers”: €2.000.000

Indien een pilot de positieve effecten van ondergrondse afvalcontainers op de kwaliteit van de openbare ruimte aantoont, kan deze bestemmingsreserve voor uitbreiding van het aantal ondergrondse containers benut worden

“Bestemmingsreserve duurzaamheidsfondsen”: €3.000.000

Deze bestemmingsreserve kan aangewend worden voor:

1. De oprichting van een fonds duurzaamheid ter grootte van € 2.000.000 voor de financiering, via een revolving fund constructie, van onderzoek en advies op maat voor eigenaren-bewoners van monumenten, voor eventuele bijdragen aan corporaties en voor een door Bouwend Nederland bepleite stimuleringsregeling.
2. Het oprichten van een fonds ter grootte van € 1.000.000 voor het eenmalig ondersteunen van lokale initiatieven op het terrein van duurzaamheid.

“Bestemmingsreserve klimaatmaatregelen”: €500.000

Deze bestemmingsreserve kan aangewend worden voor het plaatsen van zonnepanelen op het dak van Muziekcentrum de Nobel en de realisatie van groene daken op publieke gebouwen, waaronder scholen.

3.6 Stedelijke ontwikkeling

De missie van het programma 'Stedelijke ontwikkeling' luidt:

"De gemeente Leiden staat voor een optimale ruimtelijke ontwikkeling die gericht is op een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en verblijfsomgeving en op duurzaam herstel van aandachtswijken. We houden hierbij rekening met de schaarse ruimte in de stad en de regio en hebben aandacht voor de behoefte van ruimtevragende belangen, het milieu en de rechten en plichten van alle ruimtegebruikers."

3.6.1 Inleiding

Samen Leiden

In het Beleidsakkoord staan diverse punten die voor dit programma van belang zijn. Het afzien van het creëren van een bedrijventerrein in de Oostvlietpolder (punt 7) zal leiden tot een aanpassing van de structuurvisie. Voor de financiële implicaties van dit punt wordt verwezen naar Programma 5. In het kader van het Programma Binnenstad worden 1.000 extra parkeerplaatsen gerealiseerd in ondergrondse parkeergarages (punt 9); hiervoor wordt verder verwezen naar Programma 4. Voor het beleidsterrein 'Wonen' is punt 10 van belang; het onderzoek naar de oorzaken van en mogelijke oplossingen voor het 'scheefwonen'. Dit onderzoek plus nog vijf andere op dit beleidsterrein zijn eind 2010 afgerond. In voorbereiding is een voorstel tot actualisatie van de Woonvisie (2005) naar aanleiding van zowel de uitkomsten van deze onderzoeken als enkele ontwikkelingen in het rijksbeleid en Europese regelgeving (waarover hieronder meer).

Kabinetsbeleid en Europese regelgeving

In het regeerakkoord is op het beleidsterrein 'Wonen' een aantal maatregelen aangekondigd, waarvan het effect nog niet duidelijk is. Deze voornemens hebben deels te maken met de wens van het kabinet om meer ruimte bieden voor specifiek beleid en maatwerk en deels met het tegengaan en voorkomen van 'scheefwonen'. Een complicerende factor is de onlangs in werking getreden Europese richtlijn over toewijzing van sociale huurwoningen. Hierdoor is in het te ontwikkelen beleid speciale aandacht nodig voor de positie op de woningmarkt van de huishoudens met een jaarinkomen net boven € 33.614 (dit is de bovengrens van de Europese richtlijn).

Overige ontwikkelingen

Het regionale systeem van woonruimteverdeling zal worden herzien, dit in verband met de fusie van Holland Rijnland en Rijnstreek. Ook hierin wordt met de eerder genoemde ontwikkelingen rekening gehouden.

3.6.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 6 zijn geen financiële mee- of tegenvallers.

3.6.3 Nieuw beleid

Programma 6 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
6.1	nb	Herstel boeking NUON	2.800			
		subtotaal programma 6	2.800	0	0	0

6.1 Herstel boeking NUON

In paragraaf 2.3 van het PRIL is vermeld dat met het besluit om € 10 mln. te doteren vanuit de reserve NUON-middelen (RB 10.0114) ook de verplichting die vanuit de NUON-reserve jegens het uitvoeringsbesluit Kooiplein bestond om een bijdrage te leveren van € 2,8 mln. is verlegd naar de Vereveningsreserve.

Achteraf gezien moet worden geconcludeerd dat dit niet de intentie was en er hier sprake is van een omissie bij de totstandkoming van de begroting 2011. Voorgesteld wordt om deze omissie te compenseren met een bijdrage van € 2,8 mln. uit de vrijval precariorechten. Op deze manier wordt het raadsbesluit Kooiplein gerespecteerd (besluitpunt 2.b.iv.4 van RB 10.003).

3.6.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor Programma 6 Stedelijke ontwikkeling om:

“Bestemmingsreserve NV Stadsherstel”: €2.000.000.

Deze bestemmingsreserve kan worden aangewend ter financiering van het gemeentelijk aandeel in het startkapitaal van de NV Stadsherstel (werktitel). In 2011 zal (samen met de SLS) een verkenning gedaan worden voor de opzet van een dergelijke samenwerking met andere grote monumenteneigenaren om monumenten beter te restaureren, beheren en vooral te exploiteren. De intentie is dat de bijdrage functioneert als een startkapitaal dat ‘revolving’ is, dus financieel duurzaam. Ook hierover zal aparte besluitvorming door de raad plaatsvinden.

3.7 Jeugd en onderwijs

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

“In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.”

3.7.1 Inleiding

Externe ontwikkelingen

De decentralisatie van de jeugdzorg, vermoedelijk per 2015, heeft grote gevolgen voor de werkzaamheden van de gemeenten. Deze gaat gepaard met een taakuitbreiding en forse bezuinigingen.

De regering wil de wet WIJ aanscherpen. De gemeente mag per 1 januari 2012 een beroep op de WIJ afwijzen, als de mogelijkheden binnen het reguliere onderwijs nog onvoldoende zijn benut. Het recht op een leerwerkeraanbod vervalt. De jongere kan dan aanspraak maken op een leerwerkeraanbod. Dit afwegingsproces zal bij de Regionaal Meld en Coördinatiepunt functie aangesloten kunnen worden. Dus de RMC taak uitbreiden tot 27 jaar. Leiden is de centrumgemeente voor de RMC-functie.

Vanaf 2012 moeten reguliere scholen passend onderwijs kunnen bieden aan zorgleerlingen. Deze wijziging gaat gepaard met een bezuiniging. De gevolgen voor Leiden worden meegenomen in het nieuwe Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs.

Op regionaal (Holland Rijnland) en landelijk niveau (G32) krijgt het onderwerp ‘aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt’ meer gewicht. Regionaal wordt het onderwerp arbeidsmarktbeleid (met als belangrijkste speerpunten afstemming onderwijs-arbeidsmarkt) een gezamenlijk agendapunt voor portefeuillehoudersoverleg (PHO) economie en PHO Sociale Agenda. Deze zelfde beweging (afstemming onderwijs-arbeidsmarkt) is te zien in de G32. Arbeidsmarktbeleid wordt nu naast de invalshoek van werk en inkomen ook ingestoken vanuit economie (voldoende gekwalificeerde werknemers, vestigingsfactor voor bedrijven, vraag vanuit de markt).

Twee recente onderzoeken geven aan dat Nederland steeds verder afzakt als het gaat om investeringen in innovatie (ten opzicht van andere EU landen) Met name de teruglopende investeringen in onderwijs is daar mede debet aan. Voor een innovatieve stad als Leiden zorgelijke ontwikkeling.

Centra voor Jeugd en Gezin

Vanuit de Centra voor Jeugd en Gezin worden verschillende functies uitgevoerd: de integrale jeugdgezondheidszorg 0-19 jaar, de vijf functies van het preventieve jeugdbeleid (prestatievelid 2 WMO). Afstemming met Bureau Jeugdzorg en afstemming met de zorgadviesteams (onderwijs). Ontwikkeling van beleid en producten vindt plaats in regionaal verband in de Ketenaanpak jeugd.

Vanuit de RAS middelen worden activiteiten voor de jeugdzorg gefinancierd. De provincie betaalt de activiteiten tot / met 2012. Voor het wegvallen van de RAS middelen en als overgang tot de decentralisatie van de jeugdzorg van provincie naar de gemeenten is het noodzakelijk middelen te reserveren. Voor de begrotingsbehandeling wordt duidelijk om welke activiteiten het gaat en zal de hoogte van het benodigde bedrag duidelijk zijn.

Integraal huisvestingsplan

Planning is om in de zomer van 2011 een nieuw Integraal Huisvestingsplan op te leveren. Op dit moment bevat het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan uit december 2010 de meest actuele stand van zaken. Echter, het beeld is dat door de vele investeringen de laatste jaren en de geplande investeringen de komende jaren, de totale onderwijshuisvestingslasten zullen stijgen naar een hoger niveau, dan op dit moment beschikbaar is in de meerjarenbegroting. Dit betekent dat na 2015, dus na de periode van de huidige perspectiefnota extra middelen beschikbaar moeten komen voor onderwijshuisvesting.

De reden waarom de benodigde middelen voor onderwijshuisvesting stijgen is dat in 1997 veel onderwijsgebouwen "om niet" zijn overgenomen van het rijk. Deze onderwijsgebouwen staan nu niet in de gemeentelijke "boeken", maar moeten nu wel vervangen worden, vandaar een stijging van de lasten. Overigens is de laatste jaren structureel meer ontvangen voor Onderwijshuisvesting in de algemene uitkering, dan uitgegeven werd. Deze overtollige middelen zijn aan andere zaken binnen de gemeente uitgegeven. Het is mogelijk dat na 2015 deze situatie, tijdelijk, andersom zal zijn.

3.7.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 7 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
7.1	t	Voortijdig schoolverlaten (pluscoach)	330			
7.2	t	Voortijdig schoolverlaten uitgaven	213	213	213	213
7.3	nb	Eenmalige bijdrage speeltuinen	600			
		subtotaal programma 7	1.143	213	213	213

7.1 Pluscoach voortijdig schoolverlaten in regio Holland Rijnland

Pluscoaching wordt sinds 2010 in de gehele regio Holland Rijnland ingezet voor jongeren tussen 12 en 23 jaar die wel zicht hebben op het behalen van een startkwalificatie maar op school dreigen uit te vallen wegens overbelasting (op meerdere terreinen problemen, niet zijnde leerproblemen). De gemeente Leiden is door het ministerie OCW formeel aangesteld als regisseur in de aanpak van overbelaste jongeren. (Leiden heeft hiertoe het document 'Perspectieven voor overbelaste jongeren: Ambities Rijk en gemeenten' ondertekend in 2010) Het project Pluscoach is in 2010/2011 gefinancierd door het Rijk, voor twee jaar gaat het om een bedrag van € 660.000,00. Het Rijk heeft besloten vanaf 2013 structureel middelen beschikbaar te stellen. De verdeling van deze middelen over de regio's is nog niet bekend maar omdat het project Pluscoach in Holland Rijnland in korte tijd goed van de grond is gekomen en het ministerie OCW positief is over de uitvoering, is de kans groot om vanaf 2013 het project structureel bekostigd te krijgen. Er ontstaat hiermee wel een financieel probleem in 2012. Dit is het jaar dat overbrugd moet worden.

7.2 VSV uitgaven

De decentralisatie uitkering Jeugd is door het Rijk beschikbaar gesteld om schoolgaande jongeren die overbelast zijn te ondersteunen, zodat zij een startkwalificatie kunnen behalen. De algemene uitkering is hierdoor in 2010 structureel opgehoogd met € 213.500,- Om de afspraken met het Rijk over het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters te halen is het van belang de middelen toe te wijzen aan het product leerplicht (product nummer 480.03). De middelen worden ingezet voor de aanpak van voortijdig schoolverlaters onder 12-23 jarigen die uitzicht hebben op het behalen van een startkwalificatie maar wegens overbelasting op school dreigen uit te vallen of sinds kort igevallen zijn. Er is sprake van meervoudige problematiek niet zijnde leerproblemen, bijvoorbeeld problemen in de thuissituatie, schulden of gedragsproblemen. De decentralisatie uitkering Jeugd is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen (zie hoofdstuk 3.11).

3.7.3 Nieuw beleid

Programma 7 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

Eenmalige bijdrage onderhoud speeltuinen

Onder de incidentele dekkingsmiddelen is een reserve onderhoud speeltuinen opgenomen. De reserve is opgenomen om middelen ter beschikking te hebben voor onderhoud van de speeltuinen. Deze onderhoudsreserve bestaat nu niet. Eén van de belangrijkste zaken voor het spelen in speeltuinen is dat dit veilig kan gebeuren. Om de veiligheid te garanderen zijn goed onderhouden speeltuinen essentieel. Voor het onderhoud van speeltuinen is een reserve opgenomen van € 600.000,- (periode 2012-2015)

3.7.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor Programma 7 Jeugd en onderwijs om:

“Bestemmingsreserve onderwijshuisvesting”: €10.709.000

Met de middelen in deze bestemmingsreserve kunnen verschillende onderwijsvoorzieningen (versneld) gerealiseerd worden.

“Bestemmingsreserve sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen”: €5.008.486

Deze bestemmingsreserve (programma 7 en 9) biedt mogelijkheden om een aantal leemtes in het aanbod aan sociaal-maatschappelijke voorzieningen te vullen. Binnen de portefeuille Jeugd zorg en welzijn worden de volgende voorstellen gedaan:

- Stedelijke voorziening voor jongeren € 1.500.000;
- Jongerenvoorziening in de Stevenshof € 500.000;
- Leiden Speelstad € 900.000;

(Bestemming van het resterende bedrag van de reserve staat vermeld bij programma 8 en 9)

3.8 Cultuur, sport en recreatie

De missie van het programma Cultuur, sport en recreatie luidt:

"Cultuur, cultuurhistorie, sport en evenementen zijn van grote waarde voor de versterking van de positie van Leiden in de regio Randstad. Bovendien zijn sport, recreatie, evenementen en cultuur, belangrijk voor de sociale structuur van de stad. Het aanbod van voorzieningen zal toegankelijk zijn om de ontwikkeling en ontspanning van inwoners te verzekeren en onderscheidend om de centrumfunctie voor bezoekers te benutten."

3.8.1 Inleiding

Cultuur

De belangrijkste ontwikkelingen zijn de door het nieuwe kabinet aangekondigde bezuinigingen, die ook gevolgen hebben voor de culturele sector in Leiden. De grootste bezuiniging is een structurele bezuiniging van 200 miljoen euro op de kunsten (oplopend tot 2015). Het gaat om bijna de helft van de rijkskunstbegroting. De gevolgen voor Leiden kunnen zich uitstrekken tot vermindering of verdwijnen van subsidies voor de rijksmusea en organisaties die een vierjarige subsidie hebben. Bezuinigingen bij de fondsen kunnen diverse Leidse culturele organisaties treffen, die nu gebruik maken van de incidentele subsidiemogelijkheden (bv. B.V. Stadspodia, Lakenhal). Tweede belangrijke bezuiniging is de BTW-verhoging op de (podium)kunsten. Het gaat hier met name om kunstaankopen en toegangskaartjes podiumkunsten. Dit kan tot een teruggang in de kaartverkoop leiden bij bijvoorbeeld de B.V. Stadspodia (Schouwburg en Stadsgehoorzaal), het LAKtheater en het poppodium LVC.

Leiden kiest er echter, evenals in de Programmabegroting 2011, voor om in cultuur te investeren, om deze sector een sterke pijler onder de Toekomstvisie Stad van Ontdekkingen te laten zijn. In 2011 nog zullen een nieuwe Cultuurnota en het uitvoeringsbesluit voor Muziekcentrum Nobel aangeboden worden aan de raad. In overeenstemming met het beleidsakkoord krijgen instellingen die gezamenlijk het cultuurkwartier zullen vormen bijzondere aandacht.

Erfgoed

Regionalisering en aansturing. Het Regionaal Archief Leiden werkt nu voor Leiden, Leiderdorp, Voorschoten, Zoeterwoude, Teylingen, Rijnsburg, Noordwijk en Hillegom. Monumenten & Archeologie werkt voor Oegstgeest en werkte t/m eind 2010 voor Katwijk. Leiderdorp heeft aangegeven in 2011 te willen aanhaken. De ontwikkeling tot een regionaal erfgoedcentrum kan gevolgen hebben voor de positie van de huidige afdeling binnen de gemeente Leiden: doorgaan als afdeling, intern verzelfstandigen of aansturing door regiobestuur? Tussen nu en eind 2013 wordt hiervoor een advies ontwikkeld.

Archief

Digitaal depot. Inmiddels is ca. 8% van de collectie van het Regionaal Archief Leiden (RAL) gedigitaliseerd. Tevens is de werkwijze van de ambtenaren in de regio steeds meer gedigitaliseerd. Na invoering van het zaakstelsel in Leiden in 2011 zal dat nog veel meer het geval zijn. Op deze wijze digitaal ontstaan archief moet eerder dan papieren archief worden overgedragen aan de archiefbewaarpplaats (RAL) wil men het tenminste voor de toekomst veilig stellen. Daartoe heeft het RAL behoefte aan een digitaal depot. Veilige opslag van de collectie van het RAL is geregeld tot en met 2011. Daarna zal hier extra geld voor gereserveerd moeten worden, omdat de collectie groeit. Tevens zal ook een echt digitaal depot, met alle voorwaarden die de provincie daar aan stelt, ingericht moeten worden in de jaren 2011-2015.

Sportbeleid, sportaccommodatieplan en noodzakelijke sportinvesteringen

De gemeente Leiden staat voor een breed gedragen sportbeleid waarbij gezondheid en sociale samenhang hoog in het vaandel staan. Hierbij moet het voor iedereen mogelijk zijn om deel te nemen aan sport in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. Voldoende, kwalitatief goede en toegankelijke sportvoorzieningen die aansluiten bij de behoeften van de inwoners van Leiden horen hierbij en zijn randvoorwaardelijk. Het is een belangrijke opgave om de bestaande, goed gespreide, sportvoorzieningen in stand te houden door te zorgen voor goed onderhoud en tijdige vervanging door nieuwbouw zodat accommodaties aan de huidige eisen voldoen. Op dit moment zijn er echter onvoldoende middelen in de begroting voor deze noodzakelijke investeringen.

In 2011 wordt een nieuwe kadernota voor het sportbeleid opgesteld, alsmede een sportaccommodatieplan en een ruimtelijke visie voor de sport. Bij de totstandkoming hiervan is het vertrekpunt de vorige sportnota 'Startschot' uit 2006, de rapportage motie van Sandick van maart 2010 waarin is ingegaan op de noodzakelijke sportinvesteringen en de recent opgestelde meerjaren onderhoudsplanning van alle sportaccommodaties.

Ter voorbereiding op het nieuwe beleid en de plannen is gesproken met alle sportverenigingen en de raadscommissie. Vanuit de raadscommissie is gevraagd om – vooruitlopend op de nota en accommodatieplan – al in de perspectiefnota alle gewenste en noodzakelijke investeringen in de sportaccommodaties op te nemen. Het gaat dan om de investeringen voor de komende 15 jaar (conform het beleidskader investeringen) waarbij de investeringen voor de komende 4 jaar zo concreet mogelijk worden aangegeven. De noodzakelijke investeringen vanaf 2016 zijn in bijlage 4 opgenomen. Elke investering wordt daarbij apart toegelicht.

3.8.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 8 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
8.1	t	Taakstelling regionale afstemming sportvoorzienin	200			
8.2	t	Muziekcentrum de nobel			440	440
8.2	bij	Bijsturing muziekcentrum de nobel			-160	-160
8.3	mo	Motie 1: Taakstelling amateurkunst	8	8	8	8
8.4	mo	Motie 44: Huurverhoging sportaccommodaties	126	126	126	126
8.5	nb	personeelskosten lakenhal	130	130	130	
8.6	nb	Bijdrage aan sportvoorzieningen	500			
8.7	nb	Glazen huis (2011)	500			
		subtotaal programma 8	1.464	264	544	414

8.1 Taakstelling sport

In de programmabegroting 2011 is een taakstelling opgenomen van € 200.000 op sport door regionale afstemming sportvoorzieningen met ingang van 2012. Het is zeer waarschijnlijk dat deze taakstelling niet met ingang van 2012 kan worden gerealiseerd.

De realisering van deze taakstelling hangt onder meer af van de volgende ontwikkelingen:

- Vaststelling nieuwe sportnota
- Vaststelling integraal sportaccommodatieplan
- Overleg met omliggende gemeenten over gebruik van sportvoorzieningen

De nieuwe sportnota en het sportaccommodatieplan worden na de zomervakantie aan de raad aangeboden ter besluitvorming. Het overleg met de omliggende gemeenten over regionaal gebruik van sportvoorzieningen

is momenteel gaande. Het is zeer onwaarschijnlijk dat dit al met ingang van 2012 tot (financiële) resultaten zal leiden. Verdergaande regionalisering biedt veel mogelijkheden. Of dat ook op budgettair gebied tot snelle resultaten leidt is onzeker. Daarom is de voorgenomen taakstelling verschoven naar 2013.

8.2 Muziekcentrum De Nobel

In de voortgangsbrief is reeds aangekondigd dat het bouwbudget voor Muziekcentrum de Nobel voldoende lijkt, maar dat er nog nader onderzoek gedaan wordt naar de programmering. Voor het nieuwe muziekcentrum de Nobel is een second opinion op de exploitatieverwachtingen uitgevoerd die het eerdere beeld uit het ondernemingsplan voor de Nobel bevestigt dat een structurele aanvullende exploitatiebijdrage noodzakelijk is om het muziekcentrum te kunnen exploiteren. Daarbij is tevens een vergelijking gemaakt met andere poppodia van vergelijkbare grootte. Hieruit blijkt dat de huidige subsidie (per bezoeker) van het LVC ca. 50% is van vergelijkbare podia en dus onvoldoende is om in de toekomst te kunnen exploiteren.

Deze aanvullende bijdrage bedraagt in het eerste exploitatiejaar (2014) € 440.000. Dit tekort hangt deels samen met uit toenemende huisvestingslasten in de nieuwe situatie ten opzichte van de huidige locatie (thans zijn vrijwel geen budgetten voor beheer en onderhoud in de begroting van LVC opgenomen), toenemende afschrijvingen op theatertechniek (die momenteel eveneens nauwelijks plaats vindt) en de ambitie om een bredere programmering te brengen. Vastgesteld moet worden dat een substantieel deel van deze financiële problematiek zich sowieso bij voortzetting van het LVC zal voordoen. Door de investering en daarmee de beschikbare kapitaallasten voor Muziekcentrum de Nobel te beperken en dit geld in te zetten voor programmering kan het resterende exploitatietekort van het nieuwe muziekcentrum teruggebracht worden tot € 280.000. Dit bedrag wordt vanaf 2014 gereserveerd in de begroting.

8.3 Taakstelling amateurkunst

De raad heeft bij motie tijdens de begrotingsbehandeling 2011 verzocht om de voorgenomen taakstelling op de amateurkunst van € 8.000 terug te draaien. Het college voert deze motie uit.

8.4 Huurverhoging sport

In het kader van de bezuinigingsoperatie bij de begroting 2011 is een verhoging van de sporttarieven voorgesteld van 10 %. De geraamde opbrengst hiervan is € 180.000, omdat ook rekening is gehouden met vraaguitval. De gemeenteraad heeft een motie aangenomen dat de tariefsverhoging maximaal maar 3 % mag zijn. Dit betekent een tegenvaller van € 126.000 (€ 180.000 - € 54.000). De voorgenomen bezuiniging is hiermee teruggedraaid

3.8.3 Nieuw beleid

Programma 8 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

8.5 Organisatieplan Lakenhal

In het Actieplan Lakenhal op Orde is onder andere besloten tot het aanpakken van achterstanden op het gebied van Personeel & Organisatie. Hiervoor werd (i.t.t de programmering) geen budget ter beschikking gesteld. Inmiddels heeft de directie van De Lakenhal een 'Organisatieplan Lakenhal' opgesteld. Een bedrag van € 320.000 is structureel nodig om de personele organisatie op orde te brengen. Dit geld is thans niet (structureel) beschikbaar.

Het museum heeft door het inzetten van restformatie, pensionering van een medewerker en het verschuiven van budgetten binnen de eigen begroting zelf al een bijdrage kunnen leveren van ca. 60% in de totale kosten van het plan. Het ontbrekende budget van ca. € 130.000 is voor 2011 incidenteel toegekend.

Het college stelt voor om uit de onderuitputting kapitaallasten voor de Lakenhal zelf (de investering voor renovatie/nieuwbouw vindt immers niet plaats in 2012) meerjarig incidenteel ook voor 2012 t/m 2014 dit

benodigde budget van € 130.000 toe te kennen. De onderuitputting van de kapitaallasten Lakenhal maakt onderdeel uit van de ontwikkelingen kapitaallasten bij de algemene dekkingsmiddelen (zie hoofdstuk 3.11).

De financiering van het museum ná 2014 (na renovatie) zal bij het kader- en uitvoeringsbesluit voor de Lakenhal in een bredere context moeten worden bekeken, omdat zowel programmering als organisatieplan slechts meerjarig incidenteel zijn gefinancierd. Op dat moment bestaat enerzijds meer inzicht in de exploitatielasten van het museum na uitbreiding en anderzijds in de financiële gevolgen van een (eventuele) verzelfstandiging.

8.6 Bijdrage sportvoorzieningen

In 2011 wordt een nieuwe kadernota voor het sportbeleid opgesteld, alsmede een sportaccommodatieplan en een ruimtelijke visie voor de sport. Voor eenmalige uitgaven in sportvoorzieningen is een bedrag van € 500.000 vrijgemaakt.

8.7 Glazen huis

In december 2011 vindt in Leiden de actie Serious Request plaats, het zogenoemde 'Glazen Huis'. Dit landelijk zeer aandacht trekkende evenement zal op de Beestenmarkt en het water van de Turfmarkt plaatsvinden. Dat zal in dit deel van de binnenstad, en incidenteel op overige locaties, de hele maand december goed merkbaar zijn. Grote publieksaantallen, optredende artiesten, BN'ers en grote media-aandacht zullen ervoor zorgen dat Leiden een feestmaand gaat meemaken die bijzonder is.

De gemeente zal hiervoor kosten maken, waaronder het faciliteren van een goed verloop van het evenement. Extra inzet van gemeentelijke diensten en derden om de stad een week lang schoon, heel en veilig te maken en houden zullen uit deze eenmalige bijdrage (€ 500.000) bekostigd worden.

3.8.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor Programma 8 Cultuur, sport en recreatie om:

“Bestemmingsreserve uitbreiding foyer Schouwburg”: €1.000.000

In het LAGroup-rapport (bij de verzelfstandiging van de Schouwburg) is aangegeven dat de positie van een (verhoudingsgewijs) kleine schouwburg in de komende jaren kwetsbaar wordt, indien niet meer kwaliteit geboden zal worden, of de verdien capaciteit van de instelling vergroot zal worden. Aanbevolen wordt o.a. om de ontvangst- en horeca-functie van de Schouwburg te versterken. Deze bestemmingsreserve kan aangewend worden voor de uitbreiding van de foyer van de Schouwburg in het naastgelegen pand. Door het realiseren van meer ruimte voor de ontvangst van gasten kan de financiële exploitatie van de Schouwburg verbeterd worden. Hierover zal aparte besluitvorming door de raad plaatsvinden.

“Bestemmingsreserve sportaccommodaties”: €2.801.000

Deze bestemmingsreserve wordt ingezet voor het plegen van noodzakelijke (vervangings) investeringen in sportaccommodaties.

“Bestemmingsreserve sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen”: €5.008.486

- Beschikbaar voor cultuur vanuit vrijval garantievoorziening Nuon € 908.486

(Bestemming van het resterende bedrag van de reserve staat vermeld bij programma 7 en 9)

3.9 Welzijn en zorg

De missie van het programma Welzijn en Zorg luidt:

“De gemeente Leiden wil een stad zijn waarin alle mensen, inclusief die met een zorgbehoefte, actief kunnen participeren en zelf de regie in handen hebben bij de wijze waarop hun zorgbehoefte wordt vervuld. Het gemeentelijke beleid is gericht op het activeren van mensen om hen in staat te stellen zelf deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast organiseren we een vangnet voor de ondersteuning van zeer kwetsbare burgers die onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf te zorgen.”

3.9.1 Inleiding

Nieuw kabinetsbeleid

De gemeente krijgt te maken met een groeiende groep mensen met gezondheidsproblemen en andersoortige problemen, die niet meer terecht kunnen bij de AWBZ of de zorgverzekeringswet. Dat komt omdat er door het Rijk gesneden wordt in de AWBZ en de pakketverkleining in de Zorgverzekeringswet. Deze ontwikkeling zorgt voor een toenemende druk op het gemeentelijke zorg- en welzijnsbeleid.

Verandering van het toewijzingssysteem hulp bij het huishouden (Wmo)

In het Collegeakkoord was afgesproken dat het College met voorstellen zou komen om de huidige veilingssystematiek te vervangen door een nieuw model. Het College heeft aan de raad vijf alternatieve modellen gepresenteerd. Naar alle waarschijnlijkheid zal de raad van 19 mei besluiten dat Leiden per 2012 het "Leids model (werktitel)" (via procedure 2A) zal gaan voeren.

Kern van het Leidse model:

- alle bestaande cliënten die graag bij hun aanbieder blijven, kunnen dat ook doen voor de duur van de raamovereenkomst (of convenant) tussen gemeente en de aanbieder.
- alleen voor cliënten die voor het eerst hulp bij het huishouden aanvragen bij de gemeente, die dus nog geen aanbieder en vaste hulp hebben, vindt er nog een selectie plaats via het Dynamisch Selectiemodel.
- de regionale inkoop procedure blijft behouden.

De inschatting is dat dit model dicht bij de begroting voor hulp bij het huishouden in de komende jaren zal blijven (voor 2013 is waarschijnlijk € 6.000 extra nodig, in 2014 € 29.000 en in 2015 wellicht € 48.000). Dekking van de kosten vindt plaats binnen het beschikbare budget van de WMO.

Sociaal Maatschappelijke Structuurvisie

Op 17 december 2009 is bij behandeling van de Structuurvisie 2009-2025 (RV 09.0130) de motie 'Sociaal Maatschappelijke Structuurvisie' aangenomen (M090130/1). De raad heeft met deze motie het college de opdracht gegeven een Sociaal Maatschappelijke Structuurvisie (hierna SMS-visie) te ontwikkelen. De raad wil via de SMS-visie uitspraken kunnen doen over "de gewenste verdeling van voorzieningen over de stad ook in relatie tot de fysieke infrastructuur" Daarbij stelt de raad dat een structuurvisie ook de ontwikkelingen en ambities aangeeft voor de sociale kwaliteit van de stad op de langere termijn. De gemeente geeft aan welke trends aan de orde zijn, hoe deze de toekomst van bewoners beïnvloeden en welk maatschappelijk voorzieningenniveau daarbij aansluit. De SMS-visie biedt een kader op basis waarvan keuzes worden gemaakt op het gebied van wonen, welzijn, zorg, cultuur, sport, werk en inkomen, veiligheid, onderwijs & maatschappelijke voorzieningen.

3.9.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 9 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
9.1	mo	Motie 28 en 34 Slaaghwijk en VKC	21,5	16	10,5	5
9.1	mo	Motie 28 en 34 Slaaghwijk en VKC	-21,5	-16	-10,5	-5
		subtotaal programma 9	0	0	0	0

Motie 28 en 34 subsidie Slaaghwijk en VKC de Spiegeling

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2011 heeft de Raad het College bij motie verzocht om voor de perspectiefnota 2012- 2015 de bezuinigingen op Gezinscentrum Slaaghwijk (GS) en Vrouw Kind Centrum de Spiegeling (VKC) te heroverwegen (motie 100113/34). De heroverweging is als volgt:

Het VKC en GS krijgen ieder (uiteindelijk) een subsidie van €27.000 per jaar. Dit is inclusief huisvestingskosten. Bij het GS is er sprake van personeel en wordt de bezuiniging in het kader van de zorgvuldigheid geleidelijk in 4 jaar doorgevoerd. Dit betekent dat de totale bezuiniging uiteindelijk in 2015 € 80.000 bedraagt (€70.000 GS en € 10.000 VKC) in plaats van de oorspronkelijke bezuiniging van €73.000 (€ 48.000 GS en € 25.000 VKC). Feitelijk wordt met de extra bezuiniging op GS de bezuiniging op VKC gedeeltelijk ongedaan gemaakt. Het dekkingstekort van € 41.000 zal binnen de begroting van programma 9 worden opgelost.

3.9.3 Nieuw beleid

Programma 9 kent geen toekenningen nieuw beleid anders dan vanuit de NUON middelen.

3.9.4 Bestemming NUON-reserves

In het collegevoorstel over de verdeling van de resterende NUON middelen gaat het voor Programma 9 Welzijn en zorg om:

“Bestemmingsreserve sociaal-maatschappelijke en culturele voorzieningen”: €5.008.486

Deze bestemmingsreserve (programma 7 en 9) biedt mogelijkheden om een aantal leemtes in het aanbod aan sociaal-maatschappelijke voorzieningen te vullen. Binnen de portefeuille Jeugd zorg en welzijn zijn de volgende voorstellen gedaan:

- Versterking sociaal maatschappelijk aanbod in de binnenstad € 1.200.000.

(Bestemming van het resterende bedrag van de reserve staat vermeld bij programma 7 en 8)

3.10 Werk en inkomen

De missie van het programma Werk en inkomen luidt:

"De gemeente Leiden helpt haar inwoners bij het verkrijgen of behouden van economische zelfstandigheid door werk, biedt mogelijkheden tot sociale participatie en waar nodig een financieel vangnet."

3.10.1 Inleiding

Doelstellingen op de lange termijn:

- DZB gezond en toonaangevend leer-werkbedrijf
- Aantal bijstandsgerechtigden minder dan 2000: "niemand op de bank"

1. Participatiebudget

Het Programma Werk en Inkomen staat ten gevolge van de bezuinigingen van het Rijk onder zware druk. Het participatiebudget, waaruit de re-integratie van mensen zonder werk, inburgeringstrajecten en volwasseneneducatie worden betaald droogt in hoog tempo op.

Tot en met 2010 beschikte Leiden juist in het participatiebudget nog over middelen om tegenvallers elders in de begroting op te vangen. Door schuldhulpverlening, kinderopvang op sociaal medisch indicatie en de subsidie aan de Stichting Vluchtelingenwerk ten laste van het participatiebudget te brengen vielen middelen in de algemene uitkering vrij. Bij de vaststelling van de beleidsnota 'Bevordering van arbeidsparticipatie in een tijd van bezuinigingen' heeft de raad op 10 maart 2011 besloten genoemde kosten niet langer ten laste van het participatiebudget te brengen. Hetzelfde geldt voor de bekostiging van het gesubsidieerd werk (ID/WIW-banen).

In dat besluit is opgenomen dat bij de perspectiefnota bekeken zal worden op welke wijze de verplichte taken gefinancierd zouden kunnen worden uit de algemene middelen.

Tevens is door de raad besloten dat (na afbouw van de ID-banen) bekeken zal worden hoe de noodzakelijke overgebleven kosten ten laste kunnen worden gebracht van de relevante begrotingsprogramma's.

De raad heeft tevens een motie aangenomen, waarin wordt uitgesproken dat het geen automatisme zal zijn dat verdere Rijksbezuinigingen (die zoals gezegd fors zijn) één op één door gevoerd worden binnen het participatiebudget. In de nota is namelijk een aanvullende rijksbezuiniging aangekondigd (oplopend tot 4 mln per jaar) die nog niet door beleidsaanpassingen gedekt werd.

2. Wet werken naar vermogen/Wet sociale werkvoorziening/Wajong

Naar verwachting zal met ingang van 1 januari 2013 de Wet werken naar vermogen (WWNV) in werking treden. Hierin worden de regelingen aan de 'onderkant van de arbeidsmarkt' samengevoegd. De doelgroepen van WSW en Wajong worden sterk ingeperkt. Iedereen die over enige mate arbeidsvermogen beschikt valt onder de nieuwe wet, waarin de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet investeren in jongeren (WIJ) opgaan. Vooruitlopend op de invoering wordt al in 2012 fors bezuinigd op het re-integratiebudget en de WSW. Deze bezuinigingen, oplopend tot ruim 2 miljoen euro, zetten (vooruitlopende op de nieuwe wet) de bedrijfsvoering van De Zijl Bedrijven (DZB) sterk onder druk.

3. Minimabeleid.

Vanaf 2012 is in de programmabegroting 2011 een structurele bezuiniging op het minimabeleid voorgesteld van € 950.000 per jaar. Bij amendement op de programmabegroting 2011 is de voorgenomen bezuiniging voor 2011 (van € 750.000) reeds ongedaan gemaakt. In deze perspectiefnota stelt het college voor nu ook de bezuiniging vanaf 2012 structureel te laten vervallen.

Hiermee kan het Leidse minima beleid met een ruim pakket aan voorzieningen worden voortgezet. In de aangekondigde beleidsbrief minimabeleid zullen niettemin aanpassingen voorgesteld worden in het huidige minimabeleid.

Naast het rapport van de Rekenkamercommissie ('Minimabeleid de maat genomen') zijn wensen van de raad (o.a. jeugdsport/cultuurfonds) en nieuwe externe ontwikkelingen hiervoor aanleiding.

Om de armoedeval te beperken wordt namelijk de inkomensgrens van het gemeentelijk inkomensbeleid (=minimabeleid) door het Rijk met ingang van 2012 genormeerd op maximaal 110% van het wettelijk minimumloon (in Leiden nu 120% van het sociaal minimum). Deze maatregel leidt tot een korting op de Leidse algemene uitkering vanaf 2012 van €315.000. Leiden geeft echter geen €315.000 uit aan minimabeleid voor de doelgroep tussen 110% en 120%. Andere beleidsaanpassingen zijn dus nodig om het aanvullende bedrag (eerste indicatie ca. €200.000-250.000) te besparen. Deze voorstellen zullen separaat (in de beleidsbrief) worden aangeboden.

4. Ontwikkelingen bijstandsbudget

De gunstige verwachtingen van het Centraal Planbureau ten aanzien van de ontwikkeling van de werkloosheid in Nederland leiden tot een lager uitkeringenbudget (inkomens of i-deel). Daarnaast heeft het CPB de wijze waarop het budget wordt berekend aangepast. Er wordt te weinig rekening gehouden met tweeverdieners. De herijking zou voor Leiden een nieuw nadeel kunnen betekenen van circa €1,2 tot €1,5 miljoen. Het budget voor 2012 zal echter niet eerder bekend zijn dan in oktober 2011.

3.10.2 Financiële mee- en tegenvallers

In programma 10 zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
10.1	t	Reparatie participatiefonds	1.933	2.532	3.232	4.021
10.1	bij	Bijsturing reparatie participatiefonds	-967	-1.266	-1.616	-2.011
10.2	t	Taakstelling formatie DZB	2.900	2.100	2.100	2.100
10.2	bij	Ombuigingen	-1.100	-1.600	-1.600	-1.600
10.2	bij	Dekking frictiekosten t.l.v. reserve DZB	-1.000			
10.2	bij	Dekking DZB resultaattekort t.l.v. reserve DZB	-800			
10.3	t	DZB, niet indexeren WSW rijkssubsidie 2011	200	200	200	200
10.4	t	Frictiekosten WIW	400			
10.4	bij	Frictiekosten t.l.v. reserve Flankerend beleid	-400			
10.5	t	Kinderopvang WKO	170	170	170	170
10.5	t	Sociaal medische indicatie	80	80	80	80
10.6	t	Vluchtelingenwerk	350	300	250	200
10.7	t	Schuldhelpverlening	658	658	658	658
10.7	bij	Doelgroep schuldhelpverlening beperken	-388	-388	-388	-388
10.8	mo	Motie 17 Minimabeleid en lastenverhoging	950	950	950	950
10.9	nb	Frictiekosten ID/WIW	750			
		subtotaal programma 10	3.737	3.736	4.036	4.381

10.1 Reparatie Participatiebudget

Bij de vaststelling van de Participatievisie 2011-2014 in maart 2011 is rekening gehouden met fors teruglopende middelen van Rijk. Bevordering van arbeidsinschakeling en terugdringen van het aantal mensen met een uitkering zijn daarom speerpunten van het beleid. De meest recente Rijksbezuinigingen op het participatiebudget met ingang van 2012 zijn echter dermate ingrijpend dat aanvullende maatregelen nodig zijn. In de participatievisie werd deze bezuiniging reeds aangekondigd.

In 2012 zou er zonder aanvullende maatregelen een tekort zijn van €1,9 miljoen, dat oploopt tot €4 miljoen in 2015. Het college stelt voor om deze extra rijksbezuiniging met extra middelen te verzachten. Met inzet van

extra gemeentelijke middelen (oplopend van € 1 mln tot € 2 mln) wordt voorkomen dat het re-integratiebeleid opnieuw fors moet worden aangepast en het dat het aantal bijstandsontvangers toeneemt. Financiering voor de resterende daling van het participatiebudget wordt deels (ca. € 500.000) gevonden in vermindering van de gemeentelijke toeslag voor kamerbewoners van 20% (Leidse norm) naar 10% (wettelijke norm) van de bijstandsnorm en deels in aanpassingen in de opzet van het nieuwe Participatiecentrum, bijvoorbeeld door de instroom te beperken. Overige besparingen worden gevonden door binnen de mogelijkheden van de nieuwe nota de nieuwe verordeningen strikter toe te passen.

10.2 Taakstellingen DZB

DZB wordt geconfronteerd met verlaging van de rijkssubsidie. Naast de reeds ingezette ombuigingen (o.a. als gevolg van taakstellingen op ambtenaren en palet-bezuinigingen) zijn de additionele ombuigingen van DZB zelf onvoldoende om de tegenvallers door Rijksbezuinigingen te dekken. In 2011 en 2012 is dit opgelost door onttrekkingen aan de bedrijfsreserve. Hiermee heeft DZB de tijd om de noodzakelijke ombuigingen, zowel aan de kosten- als de inkomstenkant te realiseren. Aangezien DZB er door te bezuinigen zelf in slaagt om ca. driekwart van de bezuinigingen structureel op te vangen, stelt het college aanvullende middelen (€ 500.000 structureel) beschikbaar om de bedrijfsvoering gezond te houden. Tevens is € 200.000 euro toegekend aan DZB ter compensatie van het niet-indexeren van de (stijgende) CAO-loonkosten door het rijk. Binnen deze periode zal tevens het nieuw wettelijk kader duidelijk worden (Wet Werken naar Vermogen), waarmee passende keuzes voor de inrichting van DZB als gemeentelijke organisatie kunnen worden gemaakt. De financiële effecten van deze nieuwe wet zijn zeer fors, nog niet te berekenen voor de Leidse situatie en ook nog niet verwerkt in de huidige tegenvallers.

10.3 DZB, niet indexeren WSW rijkssubsidie 2011

Zie toelichting bij 10.2 Taakstellingen DZB.

10.4 Frictiekosten ombuigingen WIW

Met de participatienota is besloten tot het afbouwen van de WIW-banen. In tegenstelling tot de ID-banen zijn WIW-ers in dienst van de gemeente, in concreto via DZB. De financiële (werkgevers) risico's van het ontslag kunnen en moeten echter naar de mening van het college niet binnen de reserve van DZB opgelost worden. Daarom worden deze frictiekosten ten laste gebracht van de reserve Flankerend Beleid.

10.5 Wet kinderopvang (WKO) en kinderopvang op sociaal medische indicatie (SMI)

Als gevolg van de besluitvorming inzake de participatienota moeten nieuwe budgetten beschikbaar gesteld worden voor WKO en SMI. Door bijsturingvoorstellen en aanpassing van de beleidsregels SMI ((B&W nr. 11.0314) zijn de kosten reeds teruggebracht. Mensen zullen de opvang voor een beperkt deel van de week zelf moeten regelen of betalen. Om de resterende voorzieningen beschikbaar te houden, stelt het college aanvullend € 250.000 beschikbaar.

10.6 Subsidie Stichting Vluchtelingenwerk ZHN (SVZHN)

Met de participatienota is de gehele subsidie aan de Stichting Vluchtelingenwerk komen te vervallen. Op basis van gemeentefonds en vergelijking met andere gemeenten is (nog) niet vast komen te staan welk bedrag reëel benodigd is voor het uitvoeren van de wettelijke taak.

Het college heeft daarom aanvullend budget beschikbaar gesteld, dat geleidelijk wordt afgebouwd naar € 200.000 in 2015. In overleg met Vluchtelingenwerk wordt bezien hoe de uitvoering van de wettelijke taken, maatschappelijke begeleiding en huisvesting van statushouders, binnen het nieuwe budget kan worden voortgezet.

10.7 Schuldhulpverlening

De financiering uit het participatiebudget en de tijdelijke extra middelen van het Rijk zijn met ingang van 1 januari 2012 vervallen. Om de schuldhulpverlening op het niveau 2011 voort te zetten zou aanvullend € 657.500 nodig zijn. Het college heeft besloten hiervan € 270.000 extra ter beschikking te stellen. Hiermee komt het budget van de Stadsbank op het niveau van 2008. Door het toegenomen beroep op de Stadsbank zal voor dit budget echter niet iedereen meer begeleid kunnen worden.

Schuldhulpverlening blijft echter door de extra middelen beschikbaar voor alle sociale minima (=doelgroep WWB, huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum). Hierdoor kan de Stadsbank zeker aan de wettelijke verplichting voldoen, maar doet zij wel een stap terug in de dienstverlening.

10.8 Motie Minimabeleid en lastenverhoging

Besloten is om de in het meerjarenbeeld opgenomen structurele bezuiniging van € 950.000 op het minimabeleid structureel terug te draaien. De ontwikkeling van de algemene uitkering biedt hiertoe ruimte.

3.10.3 Nieuw beleid

Programma 10 kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

10.9 Reserve frictiekosten ID-banen

In de participatienota is een besluit opgenomen om (bij Perspectiefnota) te bezien welke resterende kosten na afbouw van de ID-subsidies er ten laste van verschillende programma's zouden moeten worden gebracht. Hierbij zijn enkele organisaties specifiek benoemd (o.a. Stadsparkeerplan en het Warenhuis) en vele anderen niet. Op basis daarvan heeft het college een positieve houding richting die organisaties die vanuit hun verantwoordelijkheid als werkgever met een goed onderbouwd plan komen voor organisatieverandering en –aanpassing. Helaas moet het college constateren na vrijwel geen van de betrokken organisaties een dergelijk plan heeft opgesteld, waardoor het (nog) niet mogelijk is om evenwichtig te bepalen voor welke organisatie aanvullende middelen noodzakelijk zijn (en hoe veel). Het college zal bij de begroting 2012 met een uitvoeringsplan komen waarin deze plannen hopelijk wel beoordeeld kunnen worden. Daar waar goede plannen liggen wordt een éénmalige vergoeding van het overgangsproces bij het vinden van alternatieve organisatie- of financieringsvorm mogelijk gemaakt. Voor dekking van de éénmalige kosten is de reserve frictiekosten ID/WIW beschikbaar. Voorgesteld wordt vanuit de vrijval voorziening precariobelasting €750.000 te reserveren.

3.11 Algemene dekkingsmiddelen

3.11.1 Inleiding

Binnen de begroting bestaat er onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen deel I en deel II.

Specifieke dekkingsmiddelen hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Dat kunnen specifieke inkomsten zijn uit de opbrengst van de verkoop van panden en gronden, betalingen voor concrete gemeentelijke diensten (ophalen afval, verstrekken van vergunningen, onderhouden van het riool, reisdocumenten etc.) of uitkeringen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB). Deze dekkingsmiddelen verlagen het saldo van uitgaven en inkomsten op de betreffende programma's in de begroting.

De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van andere dekkingsmiddelen, doordat zij vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de bestedingen van de programma's 1 tot en met 10.

Algemene dekkingsmiddelen deel I bestaan uit Rijksmiddelen, Belastingen en Inkomsten uit de financiële functie. De algemene dekkingsmiddelen deel II zijn de overige niet bij programma's of algemene dekkingsmiddelen deel I onder te brengen producten zoals de saldi van kostenplaatsen en de stelposten.

3.11.2 Financiële mee- en tegenvallers

In algemene dekkingsmiddelen deel I (nummers beginnen met 11) en deel II (nummers beginnen met 12) zijn de financiële ontwikkelingen als volgt samengevat:

bedragen x € 1.000 (- is voordeel + is nadeel)

nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
11.1	m	Bespaarde rente beleggingen	-250	-250	-250	-250
11.2	m	Renteresultaat geldleningen	-500	-500	-500	-500
11.3	m	Netto ontwikkeling algemene uitkering	-268	-2.549	-5.290	-6.578
11.3	m	Correctie prijs en lonen met 0,5%	-375	-750	-1.050	-1.400
11.3	t	Wegvallen DU Leefbaarheid en veiligheid	1.075	1.075	1.075	1.075
11.4	nb	Vrijval voorziening precario	-11.297	0	0	0
11.4	m	Dotatie precario voorziening	-2.627	-2.627		
12.1	t	BTW nadeel SP71	127	127	123	119
12.1	bij	Taakstelling SP71	-127	-127	-123	-119
12.2	t	Restant taakstelling verzelfstandiging BSGR	511	615	719	824
12.2	bij	Taakstelling verzelfstandiging BSGR	-11	-115	-219	-324
12.3	t	Ontwikkeling kapitaallasten	-2.755	51	-2.406	3.095
12.3	t	Vrijval kapitaallasten RWO	-2	-460	-900	-3.174
12.4	nb	Dotatie reserve flankerend beleid	900			
12.5	nb	Storting Cofinancieringsfonds	1.000			
11.5	nb	Dotatie aan de concernreserve	3.161	0	0	0
11.6	nb	Extra dotatie aan de concernreserve	780	0	0	0
11.7		Verrekening concernreserve meerjarenbeeld	-1.665	-596	2.261	-1
		subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-12.323	-6.106	-6.560	-7.233

11.1 Bespaarde rente beleggingen

Het resultaat op beleggingen laat in 2011 een positief resultaat (473V) zien op basis van de voorlopige balanscijfers van de jaarrekening 2010. Het resultaat op deze post is sterk afhankelijk van de ontwikkeling in de omvang van de reserves en voorzieningen. Die ontwikkeling is op dit moment niet goed in te schatten aangezien de meerjarige ontwikkeling van die vermogensbestanddelen eerst bij de begroting 2012 in kaart

worden gebracht. Met inachtneming van die onzekerheid melden wij nu een bedrag als structurele meevaller aan.

11.2 Renteresultaat geldleningen

Het resultaat op geldleningen laat in 2011 een positief resultaat (988V) zien op basis van de voorlopige balanscijfers van de jaarrekening 2010 en de 1^e prognoses voor de rentelasten voor de kortlopende en langlopende geldleningen. Dit resultaat is uiteraard afhankelijk van de ontwikkeling van de financieringsbehoefte in de loop van 2011. Die ontwikkeling is per definitie met de nodige onzekerheden omgeven. Niettemin wordt verwacht dat een deel van dat resultaat als structurele meevaller kan worden ingeboekt.

11.3 Ontwikkelingen Algemene uikering, wegvallen DU leefbaarheid en veiligheids- en prijscorrectie Zie voor een toelichting hoofdstuk 4 uitgangspunten meerjarenbegroting 2012-2015.

11.4 Ontwikkelingen precario

Zie voor een toelichting hoofdstuk 4 uitgangspunten meerjarenbegroting 2012-2015.

12.1 BTW Servicepunt71

In het bedrijfsplan van Servicepunt71 is aangegeven dat er een risico bestaat op het gebied van BTW. Dit risico bedraagt circa € 127.000. Oorspronkelijk was uitgegaan van de zogenaamde transparantieregeling, waarbij de BTW-gevolgen het minst nadelig zijn voor het Servicepunt71. De BTW die aan Servicepunt71 in rekening wordt gebracht, zou dan doorgeschoven kunnen worden naar de deelnemende gemeenten die deze BTW weer grotendeels kunnen compenseren. Eind vorig jaar is echter in een vergelijkbare situatie door de belastingdienst deze methode ter discussie gesteld. Als deze methode niet meer geaccepteerd wordt, dan betekent dit dat in ieder geval een deel van de werkzaamheden BTW belast zal zijn. Deze BTW kan de gemeente dan voor ongeveer 97% als ondernemer of via het BTW-compensatiefonds terugvragen. Een voorstel voor de belastingdienst is op dit moment in voorbereiding, waarbij de mogelijkheid bestaat dat Servicepunt haar werkzaamheden geheel met BTW doorbelast. Bijsturing wordt gevonden door de taakstelling op het Servicepunt71 te verhogen of de vraag naar ondersteunende diensten te verlagen.

12.2 Taakstelling verzelfstandiging belastingsamenwerking (BSGR)

Bij de verzelfstandiging van de afdeling Belastingen werd verondersteld dat een bezuiniging kon worden gerealiseerd op (achterblijvende) overheadkosten. Deze bezuiniging blijkt niet reëel en maakt onderdeel uit van de regel "Gaat waarschijnlijk niet lukken, tenzij... (zie 3.11.4.) wij stellen voor deze taakstelling op overhead deels terug te draaien.

12.3 Ontwikkelingen kapitaallasten

Zie voor een toelichting hoofdstuk 4 uitgangspunten meerjarenbegroting 2012-2015.

3.11.3 Nieuw beleid

Algemene dekkingsmiddelen kent de volgende toekenningen nieuw beleid:

12.4 Dotatie reserve Flankerend beleid

Zie voor een toelichting 3.11.4 bezuinigingen op bedrijfsvoering.

12.5 Cofinanciering

Er zal, mede vanwege de bundeling en inkringing van de subsidies vanuit Brussel, het Rijk en provincie, nagedacht moeten worden over de ontwikkeling van nieuwe publiek-private financieringsvormen om ontwikkelingen zoals op het Bio Science Park mogelijk te kunnen (blijven) maken. Derhalve wordt voorgesteld

om een cofinancieringsfonds in te stellen, waarvoor een bedrag van € 1 mln euro beschikbaar wordt gesteld. Daarmee kan tevens efficiënt en effectief gebruik worden gemaakt van subsidies van derden (zie 3.1).

11.5, 6 en 7 Mutaties concernreserve

Naast de mutaties om het meerjarenbeeld te verevenen via de concernreserve en om de concernreserve op peil te brengen naar het minimale niveau, wordt ook een extra dotatie gedaan aan de concernreserve van € 780.000. Het financieel meerjarenperspectief voor de Programmabegroting 2012-2015 ziet er als volgt uit: 2012: € 1.665.000 (N); 2013: € 596.000 (N); 2014: € 2.261.000 (V) en 2015: € 1.000 (N).

In deze Perspectiefnota worden de geraamde saldi in genoemde exploitatiejaren onttrokken of toegevoegd aan het vrije deel van de Concernreserve. Op die manier ontstaat een sluitend meerjarenbeeld. De concernreserve ontwikkelt zich dan behoudens andere wijzigingen in de komende jaren als volgt:

Stand concernreserve 2011-2015 (x €1.000)	
Concernreserve na resultaatbepaling en budgetoverheveling 2010	6.989
Dotatie aan concernreserve bij Perspectiefnota	3.161
Extra dotatie aan concernreserve bij Perspectiefnota	780
Stand 2011	10.930
onttrekking begrotingsjaar 2012 volgens Perspectiefnota	1.665-
onttrekking begrotingsjaar 2013 volgens Perspectiefnota	596-
storting begrotingsjaar 2014 volgens Perspectiefnota	2.261
onttrekking begrotingsjaar 2015 volgens Perspectiefnota	1-
Stand 2015	10.929
Reserve moet zijn 2 % van €507.520.000 en minimaal 10 miljoen = € 10.150.400	10.150

3.11.4 Bezuinigingen op bedrijfsvoering

Onder de titel 'bezuinigingen op de bedrijfsvoering' zijn alle bestaande en nieuwe taakstellingen die op de organisatie rusten bij elkaar gebracht. De concerndirectie heeft op zich genomen om deze bezuinigingen in vier jaar tijd te realiseren. Het is een forse en veelvormige opgave die de komende jaren veel ambtelijke aandacht vergt. Het gaat om bedrijfsvoering. Deze bezuinigingen beïnvloeden de gemeentelijke taakuitoefening ten opzichte van de burger niet ongunstig, al is een relatie tussen efficiënter werken en de effectiviteit van de taakuitoefening nooit helemaal uit te sluiten.

In 2010 heeft de concerndirectie de taakstellingen, in nauw overleg met de afdelingsmanagers, over de afdelingen verdeelt. De afdelingen hebben opdracht gekregen om in hun afdelingplannen voor 2011 een meerjarig plan op te nemen om de taakstellingen te realiseren. De plannen zijn ingediend en beoordeeld. Ongeveer de helft van de plannen is goedgekeurd, de andere helft wordt nog verder uitgewerkt. Bijzondere aandacht van de concerndirectie vragen de concernbrede taakstellingen (onder meer inkoop, huisvesting, formatiereductie en vermindering overhead in verband met regie op maat). De realisatie daarvan is bijzonder ingewikkeld. De meeste daarvan staan meer op termijn. Voor deze taakstellingen wordt een bijzonder traject uitgezet.

Met u is afgesproken om in het kader van de Perspectiefnota een uitspraak te doen over de bezuinigingstaakstelling voor de N.V. Contrei (voorheen N.V. BOR) na 2014. In de zomer van 2011 zal de gemeenteraad zich uitspreken over een voorstel dat wij zullen doen aangaande de eventuele verzelfstandiging van de beheerstaken voor de openbare ruimte in de N.V. Contrei. In dat voorstel komt ook het niveau van de lange termijn taakstelling aan de orde.

De conerndirectie monitort de realisatie van de bezuinigingen en stuurt bij aan de hand van een periodieke stoplichtrapportage. De rapportage komt maandelijks aan de orde in het reguliere overleg van de conerndirectie met de afdelingsmanagers en in de periodieke planning en controlgesprekken. De stoplichtrapportage van maart 2011 is ten behoeve van de Perspectiefnota als volgt samengevat. Bij de verzelfstandiging van de afdeling Belastingen werd verondersteld dat een bezuiniging kon worden gerealiseerd op overhead. Deze bezuiniging blijkt niet reëel en wordt met € 500.000,- afgeraamd.

	2011	2015
Gaat waarschijnlijk niet lukken, tenzij.....	€ 1.246.021	€ 3.318.051
Gaat alleen lukken als ...	€ 1.582.231	€ 2.335.318
Gaat misschien of deels lukken	€ 17.959	€ 109.582
Wekt vertrouwen op de goede afloop	€ 416.471	€ 188.768
Is (zo goed als) gerealiseerd	€ 2.414.916	€ 3.368.597
SMART opdrachten worden voorbereid	€ 587.864	€ 8.210.282
Totaal	€ 6.265.462	€17.530.598

Zoals gezegd is het realiseren van de taakstellingen op bedrijfsvoering geen eenvoudige opgave. In 2011 worden nog pragmatische en incidentele oplossingen gevonden door formatiekrimp (al of niet als gevolg van procesoptimalisatie) en vermindering van externe inhuur. Met ingang van 2012 zijn meer fundamentele keuzes in de bedrijfsvoering nodig.

Er is een aantal taakstellingen waarvan wij nu al weten dat zij in 2011 niet zal worden gerealiseerd. Dat geldt met name voor de reductie van de overhead als gevolg van de regionalisering van belastingen en voor de besparing als gevolg van de samenvoeging van de drukkerijen van de gemeente en van DZB in één Grafisch Productie centrum. Voor de compensatie van deze wegvallende opbrengsten wordt naar alternatieve dekkingsmiddelen gezocht. Daarop komen wij terug in de Bestuursrapportage.

Voor de jaren na 2011 zijn de besparingen van €2 miljoen op de formatie (€953.000 in 2013 oplopend tot 2 miljoen in 2014) en op de huisvestingskosten (oplopend 3 ton (2012), 6 ton (2013) en 9 ton (2014 e.v.) problematisch.

Dat geldt ook voor de besparingen op de bedrijfsvoering van DZB (€ 261.000 in 2012 oplopend tot structureel € 352.000 in 2014) en op de overhead van de belastingsamenwerking (€590.000 in 2012 oplopend tot € 824.000 in 2014 e.v.).

Bij de verzelfstandiging van de afdeling Belastingen werd verondersteld dat een bezuiniging kon worden gerealiseerd op (achterblijvende) overheadkosten. Deze bezuiniging blijkt niet reëel en maakt onderdeel uit van de regel "Gaat helemaal niet lukken tenzij...". Het College stelt voor deze taakstelling op overhead deels terug te draaien. Per saldo resteert dan een besparing op overhead van € 500.000 i.p.v. een oplopend bedrag van € 824.000 in 2015.

De overige taakstellingen blijven op dit moment gehandhaafd. Mogelijk dat wij daarop terugkomen in de Perspectiefnota 2013. De voorbereidingen van de realisatie wordt inmiddels wel gestart.

De verwachting is dat er door de bezuinigingsoperatie een groot aantal gemeentelijke formatieplaatsen zal verdwijnen. Er is flankerend beleid en arbeidsvoorwaardelijk kader (de CAO en het Sociaal Statuut) om de personele gevolgen op te vangen. Veel hangt af van de mogelijkheden om de te verwachten groei van natuurlijke uitstroom te combineren met het vervallen van functies. Ook dat is niet zonder problemen, want vertrekkende mensen laten lang niet altijd functies achter die gemakkelijk door een collega kunnen worden ingevuld. Met het vergroten van de flexibiliteit onder medewerkers en leidinggevenden denkt de

concerndirectie een heel eind te komen met het opvangen van de personele gevolgen van de bezuinigingsoperatie. Daarvoor wordt ook de capaciteit van het Mobiliteitscentrum tijdelijk uitgebreid.

Voor financiële consequenties van het flankerend beleid is een reserve beschikbaar. Dat is voor 2011 voldoende, maar voor 2012 niet. Wij stellen voor om in 2012 eenmalig € 900.000 extra te reserveren voor flankerend beleid.

4 Uitgangspunten meerjarenbegroting 2012-2015

4.1 Loon-, prijs- en belastingontwikkeling

4.1.1 Onroerendezaakbelasting

Op dit moment wordt de opbrengst onroerendezaakbelasting (OZB) niet aangepast aan nieuwe informatie omtrent areaalontwikkeling. Het is nog te vroeg om het totaal van de te verwachten areaalontwikkelingen bij de niet-woningen in beeld te kunnen brengen. Enerzijds is er op dit moment nog te veel onzekerheid over de toekomstige areaalontwikkelingen en anderzijds is ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota nog niet bekend wat de totale waarde van het areaal belastingjaar 2011 is.

In de meerjarenraming 2012-2014 is de verwachte opbrengst OZB al met in totaal €500.000 opgehoogd zonder dat daar een tariefverhoging tegenover stond. Die verhoging is dus gestoeld op een verwachting dat het totale te belasten areaal hoger zal zijn dan eerder in de ramingen meegenomen en is afgeleid uit realisaties in het verleden. Het is nog onzeker of dit wordt gerealiseerd. Bij het opstellen van de begroting 2012 zullen de op dat moment aanwezige meest recente gegevens worden verwerkt.

4.1.2 Voorstel financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen

Op dit moment hanteren gemeenschappelijke regelingen eigen uitgangspunten voor de opstelling van de begroting en meerjarenraming. Om de uitgangspunten in de regio te harmoniseren is een Werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen in het leven geroepen, bestaande uit financieel adviseurs van Leiden, Gouda, Nieuwkoop en Katwijk. De opdracht voor de werkgroep is het uitwerken van een voorstel over begrotingsregels, rekeninghoudend met de verschillen per regeling. Voor indexering van de begroting wordt gedacht aan het volgen van de indexering overheidsconsumptie. Tevens wordt om een afzonderlijk voorstel gevraagd voor het bepalen van de hoogte van een extra bezuinigingstaakstelling. De afspraken gelden voorlopig t/m 2015. Het voorstel van de werkgroep met het advies van de Klankbordgroep is voor een reactie toegezonden aan de gemeenten in de regio Hollands-Midden. Op basis van de ontvangen reacties wordt voor wat betreft de wijze van indexeren voorgesteld het voorstel te volgen van de Werkgroep. Hetgeen inhoudt dat de begroting geïndexeerd kan worden met de index BBP. Een meerderheid van de gemeenten (qua aantal en inwoneraantal) wenst deze index te willen hanteren. Voor het overige blijft het voorstel met enkele kleine verduidelijkingen ongewijzigd.

Dat betekent dat de indexering vanaf 2012 gebaseerd wordt op de publicatie van de nominale ontwikkeling (gebaseerd op het BBP uit de MEV) in de septembercirculaire (T-2) van het nieuwe begrotingsjaar. Voor 2012 bedraagt de verwachte nominale ontwikkeling 2%.

Loon en prijscompensatie gemeente Leiden 2012-2015

In de Meerjarenraming 2012 – 2014 van de gemeente Leiden is geen rekening gehouden met loon- en prijscompensatie. In format 12.2 Ontwikkeling algemene uitkering wordt voor de meerjarenbegroting 2012-2015 een bedrag voor loon en prijscompensatie van 2% opgenomen. Per jaar loopt het bedrag op met 2,65 miljoen per jaar tot 10,5 miljoen structureel in 2015.

Om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting is de beleidskeuze gemaakt het indexpercentage, zoals bij 4.1.2. aangegeven, minus 0,5%, voor de exploitatiebudgetten toe te passen.

4.2 Ontwikkeling algemene uitkering Gemeentefonds 2011 – 2015

Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen van de algemene uitkering en daarna een uitgebreidere toelichting. De algemene uitkering is berekend op basis van decembercirculaire 2010 en maartcirculaire 2011.

Samenvatting

De algemene uitkering ontwikkelt zich minder negatief dan vorig jaar bij de opstelling van de het Palet en de Programmabegroting 2011 was ingeschat.

Ten opzichte van de raming in de Meerjarenraming 2011 – 2014 is vanaf 2015 sprake van een structureel voordeel van afgerond 6,5 miljoen. Neemt niet weg dat er ondanks dit voordeel in de algemene uitkering een aantal specifieke taak- en efficiency kortingen worden doorgevoerd tot een bedrag van 6,2 miljoen structureel in 2015.

Aannames raming algemene uitkering Programmabegroting 2011, MJB 2012 –2014.

De raming van de algemene uitkering in de programmabegroting 2011 is gebaseerd op de junicirculaire 2010. De junicirculaire, gebaseerd op de begroting van het demissionaire kabinet, kenmerkte zich door uit te gaan van het feit dat de normeringsystematiek (samen de trap op en af) niet heringevoerd zou worden en dat het accres (groei voor de loon- en prijsbijstelling) 0 zou bedragen. Daar bovenop hebben wij, mede gebaseerd op de verwachtingen van de VNG en BZK, rekening gehouden met een daling van de algemene uitkering door verdere rijksbezuinigingen. Bovenop de uitkomsten van de junicirculaire hebben we rekening gehouden met een daling van 4 mln in 2013, vervolgens olopend met 2 mln per jaar tot aan 2020.

Decentralisatie uitkering Leefbaarheid en veiligheid.

Het Kabinet zet de decentralisatie uitkering voor leefbaarheid en veiligheid met ingang van 2012 stop. Dit is een nadeel voor Leiden.

4.2.1 Decemercirculaire

Belangrijkste ontwikkelingen in de decemercirculaire zijn:

1. Herinvoering en wijziging grondslag normeringssystematiek.

In 2012 wordt de normeringssystematiek van de gemeente en het provinciefonds weer hervat, waarbij de begroting 2011 als startpunt geldt. Het nominaal accres voor gemeenten komt naar huidig inzicht uit op €599 miljoen tot en met 2015. Kenmerkend voor de 'trap op, trap af systematiek' is de voortdurende bijstelling van het accres door de koppeling aan de – veranderende – stand van de relevante rijksuitgaven (de netto gecorrigeerde rijksuitgaven). Die bijstelling gaat ook de komende kabinetsperiode plaatsvinden, voor het eerst in de meircirculaire 2011.

Gevolgen voor Leiden

Het accres groeit uiteindelijk met 599 miljoen, Leids aandeel 0,8% afgerond 5 miljoen. In de programmabegroting 2011 hebben wij voor 2015 een daling voorzien van 8 miljoen. Een verschil van bruto 13 miljoen voordelig. Van dit verschil moet wel het jaarlijks bedrag voor loon- en prijscompensatie verrekend worden. In de Meerjarenraming 2012 – 2014 is geen rekening gehouden met loon- en prijscompensatie. Uitgaande van 2% per jaar loopt het bedrag op met 2,65 miljoen per jaar tot 10,5 miljoen structureel in 2015. Het netto voordeel in de algemene uitkering ten opzichte van de raming op basis van de junicirculaire is 6,5 miljoen netto.

2. Normering lokaal inkomensbeleid

Om de armoedeval te beperken wordt de inkomensgrens van het gemeentelijk inkomensbeleid genormeerd op maximaal 110% van het wettelijk minimumloon, zodat inkomensaanvullingen gerichter worden verstrekt. Dit leidt vanaf 2012 tot een structurele uitname van € 40 miljoen.

Gevolgen voor Leiden

Deze maatregel leidt tot een korting op de Leidse algemene uitkering vanaf 2012 van €316.000. Dit nadeel wordt opgevangen door de uitgaven op dit terrein te verlagen met hetzelfde bedrag.

3. Selectieve en gerichte schuldhulpverlening

Met ingang van 2012 kan beroep worden gedaan op een meer selectieve en gerichte toepassing van schuldhulpverlening en nazorg. Als gevolg hiervan wordt vanaf 2012 structureel €20 miljoen uitgenomen.

Gevolgen voor Leiden

Deze maatregel leidt tot een korting op de Leidse algemene uitkering vanaf 2012 van €158.000. Dit nadeel wordt opgevangen door de uitgaven op dit terrein te verlagen met hetzelfde bedrag.

4. Regionale omgevingsdiensten

Voor het oprichten en uitbouwen van regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) boeken decentrale overheden efficiencywinst op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit leidt tot een verlaging van het gemeentefonds olopend tot €100 miljoen in 2014.

Gevolgen voor Leiden

2012:	- € 346.000
2013:	- € 541.000
2014 e.v. :	- € 648.000

Deze efficiencykorting op het gemeentefonds is zeer omstreven. In het bestuurlijk overleg tussen Kabinet en VNG is deze korting onderwerp van discussie geweest. Uitkomst van de onderhandelingen is dat de korting van tafel is.

Het Rijk en de medeoverheden zijn overeengekomen de vorming en het functioneren van de RUD's niet te belasten met een extra doelmatigheidskorting zoals in de Startnota werd voorzien

5. Verminderen aantal politieke ambtsdragers

Het verminderen van het aantal politieke ambtsdragers leidt tot een besparing op de loonkosten en de kosten van directe ondersteuning. Vanaf 2015 wordt als gevolg hiervan structureel €110 miljoen uitgenomen.

Gevolgen voor Leiden

Vanaf 2015 e.v. korting €690.000. Dit nadeel wordt opgevangen doordat de uitgaven op dit terrein zullen verlagen omdat het aantal raadsleden van 39 naar 33 zal gaan.

6. Decentralisatie uitkeringen

- a. Vrouwenopvang (-3,7 milj.)**
- b. Leefbaarheid en Veiligheid (-1,1 milj.)**

De uitkeringen voor vrouwenopvang (3,7 miljoen) en Leefbaarheid en veiligheid (1,1 miljoen) stoppen in 2011. Over verlenging van de DU Vrouwenopvang is nog niets bekend. Vanaf 2012 worden nieuwe afspraken gemaakt met de VNG over de invulling van de decentralisatie-uitkering en eventueel een nieuwe verdeling van de middelen. Tot nader bericht nemen we aan dat de bijdrage van het rijk in gelijke hoogte doorloopt na

2011. De DU voor Leefbaarheid en veiligheid is definitief weg bezuinigd door de Minister van Justitie en Veiligheid.

Gevolgen voor Leiden

Structureel nadeel vanaf 2012 bij elkaar van € 4,8 miljoen. Tot nader bericht nemen we aan dat de bijdrage van het rijk aan vrouwenopvang (€ 3,7 mio) in gelijke hoogte doorloopt na 2011.

De DU voor Leefbaarheid en veiligheid van € 1,1 miljoen is definitief weg bezuinigd door de Minister. Dit nadeel kan niet opgevangen worden door de uitgaven op dit beleidsterrein te verlagen en wordt in deze perspectiefnota als structurele tegenvaller genomen. (Zie ook toelichting bij 3.2.2.)

Verder was al bekend dat de uitkering voor stedelijke vernieuwing (ISV) van 2,3 miljoen na 2014 stopt.

4.2.2 Overige ontwikkelingen

1. WMO

De integratie-uitkering WMO wordt met € 405.000 verhoogd tot € 8.865.764. Verhoging wordt veroorzaakt door aanpassing budget huishoudelijke hulp en herberekening van de indexering voor 2010. Dit bedrag wordt voor het beleidsterrein apart gehouden tot het geclaimd wordt.

2. Maatschappelijke opvang OggZ

Aanpassing van het verdeelmodel leidt tot een voordeel van € 110.000 op een totale uitkering van € 5,6 miljoen. Dit bedrag wordt voor het beleidsterrein apart gehouden tot het geclaimd wordt.

4.2.3 Ontwikkeling risico's:

De raming van de hoogte van de algemene uitkering kent de nodige onzekerheden/risico's. De raming zal in het komende jaar positief of negatief beïnvloed gaan worden door de volgende ontwikkelingen:

1. Ontwikkeling basisaantallen

Ontwikkelingen in de basisaantallen (zoals inwoners, woningen etc.) op micro- en macroniveau, zijn vooraf niet exact in te schatten en leiden daarmee tot de gebruikelijke onzekerheden in de ramingen. Bovenop dit gebruikelijke risico doen zich vanaf 2012 weer twee andere risico's voor met een groter onzekerheid:

2. Herverdeling gemeentefonds

Het kabinet kondigt voor 2013 een herverdeling van het gemeentefonds aan. Vereenvoudiging van het verdeelstelsel staat daarbij voorop. Uit ervaring weten we dat grootschalige herverdelingen van het gemeentefonds tot grote verschuivingen in de verdeling kunnen leiden. Voor 2011 hebben we intern extra capaciteit ingepland om de voorstellen te beoordelen en te zo nodig te beïnvloeden.

3. Herinvoering van de normeringsystematiek

Vanaf 2012 wordt de normeringsystematiek heringevoerd. Daarmee wordt de groei (of krimp) van het gemeentefonds weer gekoppeld aan de ontwikkeling van de genormeerde rijksuitgaven. Het principe van "samen de trap op en af" leidt gedurende de rit, van begroting tot aan de afrekening, tot fluctuerende uitkomsten over de hoogte van de algemene uitkering. Leiden heeft tot aan 2009 gekozen voor een behoedzaam scenario. Waarbij gedurende de rit niet constant met de golfbewegingen is meegegaan, maar aan de eigen koers zoals vastgesteld bij de begroting is vastgehouden.

4. Decentralisatieuitkeringen

Een aantal decentralisatie uitkeringen (waaronder een aantal grote) loopt de komende jaren af. Onduidelijk is of deze uitkeringen verlengd zullen worden, en zo ja in welke vorm. Het totaal van de decentralisatie-uitkeringen bedraagt ruim 20 miljoen. De uitkering WMO, € 8,9 miljoen, zal vanaf 2012 geïntegreerd worden in het algemene deel van de algemene uitkering.

4.2.4 Samenvatting ontwikkeling algemene uitkering 2011 – 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
MJB 2011 - 2014	153.299.439	149.101.174	157.432.388	143.125.821	138.530.533
Decembercirculaire	154.015.027	146.777.564	159.874.520	150.795.147	149.400.573
Verschil	715.587	-2.323.610	2.442.132	7.669.327	10.870.041
Analyse					
Taakmutaties					
WMO	405.173	405.173	405.173	405.173	405.173
Bewonersinitiatieven wijken	-52.000				
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)		109.987	109.987	109.987	109.987
Verminderen aantal politieke ambtsdragers					-725.372
Normering lokaal inkomensbeleid		-322.473	-320.964	-320.964	-309.939
Selectieve en gerichte schuldhulpverlening		-161.097	-160.482	-157.521	-155.110
Maatschappelijke stages		-90.347			
Vrouwenopvang (DU)		-3.742.551	-3.742.551	-3.742.551	-3.742.551
Leefbaarheid en veiligheid (DU)		-1.075.000	-1.075.000	-1.075.000	-1.075.000
Efficiencykortingen					
Regionale omgevingsdiensten		-353.056	-562.324	-686.064	-677.559
Totaal taakmutaties en eff.kortingen	353.173	-5.229.363	-5.346.161	-5.466.939	-6.170.371
Reservering voor indexering lonen en prijzen 2% BBP		2.638.121	5.239.278	7.846.600	10.462.130
Netto ontwikkeling algemene uitkering	362.414	267.632	2.549.015	5.289.667	6.578.282
	V	V	V	V	V

4.3 Ontwikkeling kapitaallasten 2012-2015

De budgettaire ontwikkeling van de kapitaallasten in het meerjarenbeeld 2012 – 2015 is tot stand gekomen op basis van het berekenen van de kapitaallasten van in het verleden afgeronde investeringen, op dit moment lopende investeringen en de investeringen uit het bestaande meerjareninvesteringsplan 2011 – 2014.

Bij het berekenen van de kapitaallasten is rekening gehouden met de meest actuele plannen van werkzaamheden en daarmee corresponderende kasstromen.

Zoals recent vermeld in de commissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid is de oplevering van de Ringweg Oost minimaal een jaar vertraagd. Dit heeft als effect dat de kapitaallasten voor de Ringweg Oost buiten het perspectiefbeeld vallen en alleen de aanloopkosten voor het project zich uiten in het perspectief tot en met 2015.

In deze Perspectiefnota is sprake van de volgende ontwikkeling van de kapitaallasten:

bedragen x €1.000 (- is voordeel + is nadeel)		2012	2013	2014	2015
12.3	Ontwikkeling kapitaallasten	-2.755	51	-2.406	3.095
12.3	Vrijval kapitaallasten RWO	-2	-460	-900	-3.174
Subtotaal kapitaallasten		-2.757	-409	-3.306	-79

Het beeld van de ontwikkeling kapitaallasten wordt definitief gemaakt bij de besluitvorming over de programmabegroting 2012. Dan wordt onder andere de besluitvorming over de Perspectiefnota 2012 verwerkt tot een definitief meerjareninvesteringsplan 2012 – 2015 (inclusief de berekening van de kapitaallasten over dezelfde periode).

4.4 Programma Ruimtelijke Investeringen Leiden

Het Programma Ruimtelijke Investeringen Leiden is tegelijk met deze Perspectiefnota behandeld als een apart raadsvoorstel met bijlage.

4.5 Ontwikkelingen precarioheffing

De Voorziening risico Precario is ingesteld met als doelstelling dekking van het risico op de heffing van precario op leidingen als gevolg van de lopende rechtsprocedure in hoger beroep. De voorziening blijft in stand tot er een uitspraak is van de Hoge Raad in het hoger beroep.

Naar aanleiding van vragen uit de gemeenteraad is met de raad afgesproken, dat in de Perspectiefnota 2012-2015 nadere informatie wordt verstrekt over de risicovoorziening en de voortgang in de lopende juridische procedure inzake de precariorechten.

Actuele situatie.

- Aan de Hoge Raad is door de Advocaat-Generaal een advies uitgebracht het door Liander N.V. ingestelde hoger beroep ongegrond te verklaren. De Hoge Raad zal binnen enkele maanden een beslissing in het hoger beroep nemen, maar is niet gehouden conform het uitgebrachte advies te beslissen. Vermindering van het risico, maar het blijft wel aanwezig.
- Daarnaast is in het onderhandelingsakkoord tussen Rijk, Provincies en Gemeenten opgenomen geen veranderingen aan te brengen in het belastinggebied voor provincies en gemeenten. Een uitzondering hierop geldt echter voor het kabinetsstandpunt dat, na overleg met de VNG en Unie van waterschappen, zal worden ingenomen over de Kamermotie, die oproept tot afschaffing van de precariobelasting zonder

Risicobepaling, noodzakelijke omvang voorziening en vrijval gelden.

Op basis van de huidige risico-indicatie is de omvang van het financiële risico bepaald op 25% van de opgelegde aanslagen over de jaren 2003 t/m 2009, zijnde een bedrag van € 6.850.000.

Het saldo van de voorziening wordt per 31-12-2011 geraamd op € 18.147.000.

Wij concluderen, dat de voorziening een groter saldo heeft dan noodzakelijk en dat dit onder de huidige financiële omstandigheden niet wenselijk is.

Voorgesteld wordt een bedrag van € 11.297.400 vrij te laten vallen en aan te wenden als éénmalig dekking voor meerdere incidentele posten.

Geen dotatie aan voorziening in 2012 en 2013.

Mocht de Tweede kamer besluiten dat gemeenten niet langer precario op leidingen mogen heffen, dan zal dit naar verwachting op zijn vroegst in 2014 van kracht worden.

In afwachting van de definitieve besluitvorming, de uitspraak van de Hoge Raad en gelet op de gewenste risico-omvang van de Voorziening risico precario is ook besloten voor te stellen de meerjarig voor 2012 en 2013 opgenomen dotatie van € 2.627.000 per jaar aan de voorziening achterwege te laten, maar niet meerjarig in het perspectief mee te nemen.

4.6 Onderhoud kapitaalgoederen

De doelstelling is om september 2012 voor elk kapitaalgoed over een geactualiseerd beleidskader (door de raad vast te stellen) en beheerplan (door college vast te stellen) te beschikken, zodat de effecten verwerkt zijn in de begroting 2013. Binnen programma Omgevingskwaliteit gaat het om kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, bruggen en walmuren.

Stand van zaken:

- riolering: het VGRP is al klaar en vastgesteld

beheerplannen:

2011

- wegen: groot onderhoud wegen (inmiddels vastgesteld)
- groen
- water inclusief baggeren
- bruggen en walmuren (kunstwerken)
- natuurlijke oevers

2012

- wegen: vervanging / rehabilitatie
- openbare verlichting 2012

beleidskaders

2011:

- natuurlijke oevers
- bruggen en walmuren (kunstwerken)
- water inclusief baggeren

2012

- openbare verlichting
- wegen¹
- groen²

Mogelijk dat er in de volgorde nog wijzigingen worden aangebracht, maar het doel blijft om alles gereed te hebben in september 2012.

¹ indien nodig beheerplan actualiseren.

² idem als 1

Bijlage 1 Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen

- is voordeel + is nadeel

Programma		2012	2013	2014	2015	
1 Bestuur en dienstverlening	<i>lasten</i>					
	begroting 2011	36.451.762	35.203.648	34.014.168	33.134.370	
	begrotingswijzigingen	-3.230.324	-3.235.817	-3.191.301	-3.307.987	
	mee- en tegenvallers	100.000	100.000	250.000	310.000	
	nieuw beleid	0	0	0	0	
	moties	465.000	465.000	465.000	465.000	
	totaal lasten	33.786.438	32.532.831	31.537.867	30.601.384	
	<i>batens</i>					
	begroting 2011	-9.661.410	-9.760.204	-9.758.779	-9.758.778	
	begrotingswijzigingen	1.320.530	1.201.024	1.113.386	1.113.386	
	mee- en tegenvallers	0	0	-150.000	-150.000	
	nieuw beleid	0	0	0	0	
	moties	0	0	0	0	
	totaal batens	-8.340.880	-8.559.180	-8.795.393	-8.795.392	
		saldo	25.445.558	23.973.652	22.742.474	21.805.992
	2 Veiligheid	<i>lasten</i>				
		begroting 2011	12.043.159	11.896.070	12.192.851	12.192.851
		begrotingswijzigingen	-632.486	-522.460	-917.002	-920.491
		mee- en tegenvallers	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
nieuw beleid		90.000	90.000	90.000	90.000	
moties		0	0	0	0	
totaal lasten		11.410.672	11.373.609	11.275.849	11.272.361	
<i>batens</i>						
begroting 2011		-1.348.988	-1.330.961	-1.250.961	-1.250.961	
begrotingswijzigingen		1.008.314	1.008.314	928.314	928.314	
mee- en tegenvallers		0	0	0	0	
nieuw beleid		0	0	0	0	
moties		0	0	0	0	
totaal batens		-340.674	-322.647	-322.647	-322.647	
		saldo	11.069.998	11.050.962	10.953.202	10.949.714
3 Economie en toerisme		<i>lasten</i>				
		begroting 2011	4.638.701	4.639.221	4.320.913	3.920.913
		begrotingswijzigingen	5.941	4.700	-8.971	-19.835
		mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	60.000	0	0	0	
	moties	0	0	0	0	
	totaal lasten	4.704.642	4.643.921	4.311.942	3.901.077	
	<i>batens</i>					
	begroting 2011	-417.033	-417.033	-417.033	-417.033	
	begrotingswijzigingen	0	0	0	0	
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0	
	nieuw beleid	0	0	0	0	
	moties	0	0	0	0	
	totaal batens	-417.033	-417.033	-417.033	-417.033	
		saldo	4.287.609	4.226.888	3.894.909	3.484.044

- is voordeel + is nadeel

Programma		2012	2013	2014	2015
4 Bereikbaarheid	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	17.130.898	17.582.822	19.947.676	19.946.262
	begrotingswijzigingen	-355.807	-362.206	-329.578	-381.421
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	16.775.090	17.220.616	19.618.098	19.564.841
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-9.664.875	-9.802.875	-9.802.875	-9.802.875
	begrotingswijzigingen	29.384	29.384	29.384	29.384
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-9.635.491	-9.773.491	-9.773.491	-9.773.491
		saldo	7.139.599	7.447.125	9.844.607
5 Omgevings- kwaliteit	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	63.422.772	63.221.923	63.232.664	63.099.128
	begrotingswijzigingen	672.950	70.488	90.198	-503.250
	mee- en tegenvallers	-26.000	-152.000	-278.000	-430.000
	nieuw beleid	1.630.000	530.000	530.000	530.000
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	65.699.722	63.670.411	63.574.862	62.695.878
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-21.420.298	-21.520.298	-21.520.298	-21.520.298
	begrotingswijzigingen	44.490	44.490	134.490	134.490
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	950.000	950.000	950.000	950.000
	totaal baten	-20.425.808	-20.525.808	-20.435.808	-20.435.808
		saldo	45.273.914	43.144.603	43.139.054
6 Stedelijke ontwikkelingen	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	107.572.561	71.855.024	71.370.076	71.369.940
	begrotingswijzigingen	-23.245.167	-8.453.636	-11.647.804	-12.994.136
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	2.800.000	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	87.127.394	63.401.388	59.722.272	58.375.804
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-104.674.922	-63.112.375	-63.112.375	-63.112.375
	begrotingswijzigingen	23.427.054	-369.884	11.685.800	11.906.560
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-81.247.868	-63.482.259	-51.426.575	-51.205.815
		saldo	5.879.526	-80.871	8.295.697

- is voordeel + is nadeel

Programma		2012	2013	2014	2015
7 Jeugd en onderwijs	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	28.257.927	28.627.894	27.660.855	27.510.855
	begrotingswijzigingen	-59.136	45.525	6.651	-6.940
	mee- en tegenvallers	543.000	213.000	213.000	213.000
	nieuw beleid	600.000	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	29.341.791	28.886.419	27.880.506	27.716.915
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-3.608.010	-3.608.010	-3.608.010	-3.608.010
	begrotingswijzigingen	-30.758	-30.758	-30.758	-30.758
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-3.638.768	-3.638.768	-3.638.768	-3.638.768
		saldo	25.703.023	25.247.651	24.241.738
8 Sport, cultuur recreatie	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	36.890.384	37.112.601	37.308.456	37.303.048
	begrotingswijzigingen	738.546	718.504	682.518	534.608
	mee- en tegenvallers	200.000	0	280.000	280.000
	nieuw beleid	1.130.000	130.000	130.000	0
	moties	8.000	8.000	8.000	8.000
	totaal lasten	38.966.930	37.969.105	38.408.973	38.125.656
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-5.713.388	-5.712.957	-5.720.457	-5.720.457
	begrotingswijzigingen	-18.844	-18.844	-18.844	-18.844
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	126.000	126.000	126.000	126.000
	totaal baten	-5.606.232	-5.605.801	-5.613.301	-5.613.301
		saldo	33.360.698	32.363.305	32.795.673
9 Welzijn en Zorg	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	40.744.812	40.552.787	39.894.907	39.894.907
	begrotingswijzigingen	228.645	210.011	306.846	287.888
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	40.973.457	40.762.798	40.201.752	40.182.795
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-2.193.591	-2.193.591	-2.193.591	-2.193.591
	begrotingswijzigingen	-113.962	-113.962	-113.962	-113.962
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-2.307.553	-2.307.553	-2.307.553	-2.307.553
		saldo	38.665.904	38.455.245	37.894.199

- is voordeel + is nadeel

Programma		2012	2013	2014	2015
10 Werk en inkomen	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	125.949.131	125.079.658	125.163.388	125.163.388
	begrotingswijzigingen	-213.497	48.353	42.325	-124.554
	mee- en tegenvallers	4.036.500	2.586.000	2.886.000	3.230.500
	nieuw beleid	750.000	0	0	0
	moties	950.000	950.000	950.000	950.000
	totaal lasten	131.472.134	128.664.010	129.041.713	129.219.333
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-101.856.034	-101.556.034	-101.556.034	-101.556.034
	begrotingswijzigingen	629.540	329.540	329.540	329.540
	mee- en tegenvallers	-2.000.000	200.000	200.000	200.000
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-103.226.494	-101.026.494	-101.026.494	-101.026.494
	saldo	28.245.640	27.637.516	28.015.218	28.192.839
11 Algemene dekkingsmiddelen I	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	6.292.032	6.627.763	5.417.217	4.751.103
	begrotingswijzigingen	634.680	532.802	523.261	523.260
	mee- en tegenvallers	-1.552.000	-1.552.000	1.075.000	1.075.000
	nieuw beleid	3.714.000	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	9.088.712	5.608.565	7.015.478	6.349.363
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-224.754.248	-233.931.478	-220.117.948	-225.960.363
	begrotingswijzigingen	-338.411	-123.463	-119.344	-119.344
	mee- en tegenvallers	-1.393.000	-4.049.000	-7.090.000	-8.728.000
	nieuw beleid	-12.735.000	-596.000	2.261.000	-800
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-239.220.659	-238.699.941	-225.066.292	-234.808.507
	saldo	-230.131.947	-233.091.375	-218.050.814	-228.459.144
12 Algemene dekkingsmiddelen II	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	2.967.498	2.888.221	885.610	709.110
	begrotingswijzigingen	-175.601	-292.253	-98.789	-57.603
	mee- en tegenvallers	-2.257.000	91.000	-2.806.000	421.000
	nieuw beleid	1.900.000	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	2.434.897	2.686.968	-2.019.179	1.072.506
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-2.028.083	-3.273.096	-5.097.579	-5.097.579
	begrotingswijzigingen	1.440.725	1.446.954	1.453.419	1.507.233
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-587.358	-1.826.143	-3.644.160	-3.590.345
	saldo	1.847.539	860.826	-5.663.339	-2.517.839

- is voordeel + is nadeel

Programma		2012	2013	2014	2015
Reserves	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	16.981.013	21.310.663	10.941.495	19.401.814
	begrotingswijzigingen	-225.522	12.160.478	716.438	495.678
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal lasten	16.755.491	33.471.141	11.657.933	19.897.492
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-12.001.770	-10.379.384	-8.194.336	-7.894.336
	begrotingswijzigingen	-1.541.283	-4.327.283	-1.566.216	853.784
	mee- en tegenvallers	0	0	0	0
	nieuw beleid	0	0	0	0
	moties	0	0	0	0
	totaal baten	-13.543.053	-14.706.667	-9.760.552	-7.040.552
	saldo	3.212.438	18.764.474	1.897.381	12.856.940
Totaal	<i>lasten</i>				
	begroting 2011	499.342.649	466.598.296	452.350.275	458.397.689
	begrotingswijzigingen	-25.856.779	924.488	-13.825.208	-16.474.783
	mee- en tegenvallers	954.500	1.196.000	1.530.000	5.009.500
	nieuw beleid	12.674.000	750.000	750.000	620.000
	moties	1.423.000	1.423.000	1.423.000	1.423.000
	totaal lasten	488.537.370	470.891.784	442.228.067	448.975.406
	<i>baten</i>				
	begroting 2011	-499.342.649	-466.598.296	-452.350.275	-457.892.689
	begrotingswijzigingen	25.856.779	-924.488	13.825.208	16.519.783
	mee- en tegenvallers	-3.393.000	-3.849.000	-7.040.000	-8.678.000
	nieuw beleid	-12.735.000	-596.000	2.261.000	-800
	moties	1.076.000	1.076.000	1.076.000	1.076.000
	totaal baten	-488.537.870	-470.891.784	-442.228.067	-448.975.706
	<i>saldo</i>				
	begroting 2011	0	0	0	505.000
	begrotingswijzigingen	0	0	0	45.000
	mee- en tegenvallers	-2.438.500	-2.653.000	-5.510.000	-3.668.500
	nieuw beleid	-61.000	154.000	3.011.000	619.200
	moties	2.499.000	2.499.000	2.499.000	2.499.000
	saldo	0	0	0	0

Bijlage 2 Totaaloverzicht nieuw beleid

Hieronder vindt u een overzicht van nieuw beleid, zonder de bijsturingmaatregelen.

bedragen x €1.000 (1 is voordeel + is nadeel)						
nr.		Omschrijving mee- tegenvaller, bijsturing, nieuw beleid of motie	2012	2013	2014	2015
2.1	nb	Crowdmanagement, uitgaven	90	90	90	90
3.1	nb	Externe subsidieverwerving	60			
5.2	nb	Formatie handhaving	530	530	530	530
5.3	nb	Oude Kooi				
5.4	nb	Eenmalige bijdrage wegonderhoud	500			
5.5	nb	Kadernota kwaliteit Openbare Ruimte	600			
6.1	nb	Herstel boeking NUON	2.800			
7.3	nb	Eenmalige bijdrage speeltuinen	600			
8.5	nb	personeelskosten lakenhal	130	130	130	
8.6	nb	Bijdrage aan sportvoorzieningen	500			
8.7	nb	Glazen huis (2011)	500			
10.9	nb	FRICTIEKOSTEN ID/WIW	750			
11.4	nb	Vrijval voorziening precario	-11.297	0	0	0
12.4	nb	Dotatie reserve flankerend beleid	900			
12.5	nb	Storting Cofinancieringsfonds	1.000			
11.5	nb	Dotatie aan de concernreserve	3.161	0	0	0
11.6	nb	Extra dotatie aan de concernreserve	780	0	0	0
		Totaal nieuw beleid	1604	750	750	620

Bijlage 3 Bestedingsritme NUON reserves

De besteding van Nuon reserve moet gelijke tred houden met het kasritme van de ontvangsten van de verkoop van de aandelen aan Vattenfall.

Totaal ontvangt de gemeente voor verkoop van de aandelen € 224.014.316.

Hiervan is:

een bedrag van € 117.500.000 gestort in de reserve compensatie dividend Nuon

een bedrag van € 98.504.127 gestort in de reserve verkoop aandelen Nuon

een bedrag van € 9.084.848 voorziening garantieregeling Nuon

De verkoopopbrengst wordt in 4 termijn ontvangen:

1 juli 2009, 49%, € 109.767.014

1 juli 2011, 15%, € 33.602.147

1 juli 2013, 15% € 33.602.147

1 juli 2015, 21%, € 47.043.006

Om te voorkomen dat Leiden het geld van de verkoopopbrengst al daadwerkelijk heeft uitgegeven en Vattenfall, om welke reden dan ook, niet is staat is om haar verplichtingen na te komen is afgesproken dat de besteding van de reserves gelijke tred houdt met het kasritme.

Voor de voorziening garantieregeling geldt dat deze voor 50% vrijvalt bij vaststelling van de jaarrekening 2010 en voor de overige 50% na afloop van de garantietermijn, 1 juli 2015.

Bij het uitwerken van de projectvoorstellen ten laste van de Nuon reserve vrij deel moet dus rekening gehouden worden met onderstaand indicatief schema.

Kasritme Nuonreserve									
jaar	Bestemd	Bestedingsprognose							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal
Stand reserve 1-7			-41.404.832	-3.904.832	-19.454.561	-6.537.061	-11.195.624	-454.957	
Uitkering Nuon		-41.404.832		-16.799.729		-16.799.729		-23.499.710	-98.504.000
Reserve RWO	25.500.000		25.500.000						25.500.000
Bijdrage Plesmanlaan	2.000.000		2.000.000						2.000.000
Rijnsburgerblok	10.000.000		10.000.000						10.000.000
Dotatie voorziening sanering NUON terrein	2.280.000							2.280.000	2.280.000
Dotatie reserve bodemsanering	2.000.000							2.000.000	2.000.000
Archeologisch park Matilo	2.500.000			1.250.000	1.250.000				2.500.000
Bijdrage PRIL in GREX de Nobel	1.700.000				1.700.000				1.700.000
Bijdrage PRIL in voorziening grondexploitatie de Nobel	300.000				300.000				300.000
Bijdrage PRIL ontwikkeling schoollocatie Dieperhout	2.800.000							2.800.000	2.800.000
Parkeren binnenstad mogelijk onrendabele top parkeervoorziening	5.000.000					2.500.000	2.500.000		5.000.000
Bereikbaarheidsprojecten algemeen	7.901.000							7.901.000	7.901.000
Fietsenstalling station	4.000.000							4.000.000	4.000.000
Onderwijshuisvesting (Gymzaal, Driestar College, Leonardo College, binnenklimaatreg., Broekplein, gymzaal)	9.801.000				3.267.000	3.267.000	3.267.000		9.801.000
Groens Singels	6.321.000					2.107.000	2.107.000	2.107.000	6.321.000
Ontsluiting groengebieden	1.000.000				1.000.000				1.000.000
Ondergrondse afvalcontainers	2.000.000				2.000.000				2.000.000
Duurzaamheidsfondsen	3.000.000					1.000.000	1.000.000	1.000.000	3.000.000
Klimaatregelingen	500.000				500.000				500.000
Stadsherstel	2.000.000				500.000	500.000	500.000	500.000	2.000.000
Sociaal, maatschappelijke, culturele infrastructuur	4.100.000					1.366.667	1.366.667	1.366.667	4.100.000
Foyer Schouwburg	1.000.000				1.000.000				1.000.000
Sportaccomodaties	2.801.000				1.400.500	1.400.500			2.801.000
Totaal Cashflow	98.504.000	-41.404.832	-3.904.832	-19.454.561	-6.537.061	-11.195.624	-454.957	0	0
Stand per 1-7		0	0	-4.542.429	-3.633.943	0	0	0	
Vrijval Escrow, garantievoorziening			-4.542.429					-4.542.429	-9.084.858
Bestemming/besteding:									0
reserve bereikbaarheid					1.362.728				1.362.728
reserve milieu en groen					1.362.729				1.362.729
reserve onderwijs					908.486				908.486
reserve 'sociaal-maatschappelijke en culturele infrastructuur'.				908.486					908.486
Nadere bestemming bij vrijval								4.542.429	4.542.429
Totaal cashflow garantieregeling escrow	0	0	-4.542.429	-3.633.943	0	0	0	0	0
Totale cashflow nuon gelden		-41.404.832	-8.447.261	-23.088.504	-6.537.061	-11.195.624	-454.957	0	0

Bijlage 4 Overzicht sportinvesteringen

Algemene toelichting sportbeleid, sport accommodatie plan en noodzakelijke sportinvesteringen

De gemeente Leiden staat voor een breed gedragen sportbeleid waarbij gezondheid en sociale samenhang hoog in het vaandel staan. Hierbij moet het voor iedereen mogelijk zijn om deel te nemen aan sport in georganiseerd en ongeorganiseerd verband. Voldoende, kwalitatief goede en toegankelijke sportvoorzieningen die aansluiten bij de behoeften van de inwoners van Leiden horen hier bij en zijn randvoorwaardelijk. Het is een belangrijke opgave om de bestaande, goed gespreide, sportvoorzieningen in stand te houden door te zorgen voor goed onderhoud en tijdige vervanging door nieuwbouw zodat accommodaties aan de huidige eisen voldoen. Op dit moment zijn er echter onvoldoende middelen in de begroting voor deze noodzakelijke investeringen.

In 2011 wordt een nieuwe kadernota voor het sportbeleid opgesteld, alsmede een sport accommodatieplan en een ruimtelijke visie voor de sport. Bij de totstandkoming hiervan is het vertrekpunt de vorige sportnota Startschot uit 2006, de rapportage motie van Sandick van maart 2010 waarin is ingegaan op de noodzakelijke sportinvesteringen en de recent opgestelde meerjaren onderhoudsplanning van alle sportaccommodaties.

Ter voorbereiding op het nieuwe beleid en de plannen is gesproken met alle sportverenigingen en de raadscommissie. Vanuit de raadscommissie is gevraagd om – vooruitlopend op de nota en accommodatieplan – al in de perspectiefnota alle gewenste en noodzakelijke investeringen in de sportaccommodaties op te nemen. Het gaat dan om de investeringen voor de komende 15 jaar (conform het beleidskader investeringen) waarbij de investeringen voor de komende 4 jaar zo concreet mogelijk worden aangegeven in het daarvoor opgestelde format. De noodzakelijke investeringen vanaf 2016 worden in een bijlage opgenomen. Elke investering wordt daarbij apart toegelicht.

Per categorie investering kan het volgende worden opgemerkt:

1. Vervangingsinvesteringen bestaande voorzieningen nodig op de korte termijn
In de periode 2012-2015 gaat het onder andere om de vervangende nieuwbouw van de vijf meihal, het vijf mei zwembad, de renovatie van zwembad De Vliet en de vervanging van diverse toplagen van kunstgrasvelden in sportparken. Een totaal investeringsbedrag van ca 25 miljoen waarvoor de dekking grotendeels ontbreekt
2. Vervangingsinvesteringen bestaande voorzieningen op de lange termijn (15 jaar)
Hierbij gaat het onder andere om nieuwbouw van sportzaal Broekplein en de sporthal 3oktober. Totale investering 10 tot 15 miljoen waarvoor dekking ontbreekt
3. Nieuwe investeringen
Voor vernieuwing van het aanbod of uitbreiding van het bestaande aanbod zijn punten geïnventariseerd als een 400 meter kunstijsbaan en een topsporthal. Ook hiervoor is geen dekking.
4. Levensduurverlengende investeringen op grond van meerjaren onderhoudsplanning.
Op basis van de rapportage van het externe adviesbureau is voor dit levensduurverlengende onderhoud (elementen boven de 100.000) tot 2028 een bedrag nodig van 7.6 mio. Activering hiervan is noodzakelijk. Dekking in de onderhoudsbudgetten van het sportbedrijf ontbreekt omdat die alleen toereikend zijn voor regulier onderhoud.

Overzicht per investering.

In 2011 zijn de volgende investeringen in voorbereiding c.q. zal gestart worden met de realisatie:

- nieuwbouw tafeltennisvereniging Scylla voor € 768.000
- herinrichting Montgomerystraat t.b.v. korfbal, handbal en American football voor € 2.372.000
- renovatie atletiekbaan voor € 1.500.000
- vervanging toplaag Kikkerpolder € 300.000
- vervanging toplaag Morskwartier I € 120.000.
- vervanging toplaag Morskwartier II € 120.000.

1. HC Roomburg, uitbreiding 2 hockeyvelden

De hockeyclub heeft al jaren wachtlijsten en daardoor is dringend behoefte aan uitbreiding met 2 hockeyvelden. Totale kosten € 1.200.000. Dekking aanwezig in begroting. De feitelijke realisering is afhankelijk van ruimtelijke mogelijkheden. Op dit moment zijn die niet aanwezig. Hierdoor schuift het jaar van investering op.

2. TC Roomburg, uitbreiding 2 tennisbanen

De tennisclub heeft wachtlijsten en daardoor behoefte aan 2 nieuwe tennisbanen. Totale kosten € 75.000. Dekking aanwezig in begroting. De feitelijke realisering is afhankelijk van ruimtelijke mogelijkheden. Op dit moment zijn die niet aanwezig. Hierdoor schuift het jaar van investering op.

3. Sportpark Noord, vervanging toplaag kunstgras

Bij het kunstgrasveld van v.v. Roodenburg vervanging van de toplaag noodzakelijk. Kosten zijn € 200.000 voor de toplaag. Dit is gedekt. Omdat van zand op rubber wordt overgestapt moet ook de onderlaag worden vervangen. Kosten hiervan zijn € 100.000. Dit is niet gedekt. Realisering wordt verwacht in 2012.

4. Zoeterwoudse Singel, vervanging toplaag kunstgras

Bij het kunstgrasveld van korfbalvereniging Trigon is vervanging van de toplaag noodzakelijk. Kosten zijn € 120.000. Dekking aanwezig in de begroting. Realisering wordt verwacht in 2012.

5. Sportpark Noord, vervanging toplaag kunstgras.

Bij het kunstgrasveld van korfbalvereniging Pernix is vervanging van de toplaag noodzakelijk. Kosten zijn € 180.000. Dekking aanwezig in de begroting voor 2013.

6. Vijf Mei Bad, vervangende nieuwbouw

Dit traditionele binnenzwembad dateert uit 1979 en is inmiddels 32 jaar oud. Uitgaande van het in stand houden van deze voorziening voor de stad is vervangende nieuwbouw noodzakelijk om verantwoord te kunnen sporten en aan de eisen van de tijd te kunnen voldoen. Met een nieuw zwembad kan een wens van De Zijl/LGB namelijk een waterpolobad met internationale afmetingen worden gehonoreerd. Stichtingskosten worden – exclusief grondkosten - geraamd op ca € 12.000.000. Als jaar van realisatie is 2015 aangehouden. Tot 2015 kan nog met betrekkelijk geringe onderhoudsuitgaven het bestaande zwembad operationeel blijven. In de huidige begroting en meerjarenbeeld is geen dekking beschikbaar

7. Vijf Mei Sporthal, vervangende nieuwbouw

Deze sporthal is gebouwd in 1968 en daarmee al 43 jaar in gebruik. De sporthal wordt intensief gebruikt en voorziet als sportvoorziening in een duidelijke behoefte. Om ook in de toekomst verantwoord te kunnen sporten in een moderne sporthal die aan de huidige eisen van deze tijd

voldoet is vervangende nieuwbouw op korte termijn noodzakelijk. Hierbij kan tevens worden gekeken of de omvang van de hal kan toenemen om aan ruimteproblemen van enkele sportverenigingen tegemoet te komen. Bij het ontwikkelen van voorstellen zullen de volgende elementen betrokken moeten worden: de topsporthal van ZZ, Huis van de Sport en WOP Zuid-West. De bouwkosten van een nieuwe sporthal worden geraamd op ca. € 7.000.000. Hiervan is een deel gedekt in de begroting:

€ 1.759.000. Een bedrag van € 5.241.000 is niet gedekt.

8. Sportcomplex De Zijl, renovatie zwembaden

Sportcomplex De Zijl is oorspronkelijk gebouwd in 1976 als binnenzwembad met meerdere baden. In 1999 is een sporthal aan het complex toegevoegd en in 2003 een recreatiebad met buitenzwembad. De oudste gebouwdelen van het complex zijn 35 jaar oud. Voor deze oudste delen van het complex is een renovatie noodzakelijk van onder andere installaties, sanitair en kleedruimten om weer aan de huidige eisen te kunnen voldoen. De investering die hiermee samenhangt wordt geraamd op ca € 3.000.000 voor 2015. Geen dekking beschikbaar in de begroting.

9. Sportpark De Vliet, vervanging top laag kunstgras

Bij het kunstgrasveld van voetbalvereniging GHC is vervanging van de top laag noodzakelijk in 2015. Kosten zijn € 200.000. Dekking hiervoor is niet aanwezig.

10. Morskwartier I, vervanging top laag kunstgras

Bij 1 van de kunstgrasvelden van v.v. Docos is vervanging van de top laag noodzakelijk in 2015. Kosten zijn € 200.000. Dekking is niet aanwezig in de begroting.

11 IJshal Leiden, vervangende nieuwbouw en uitbreiding

De huidige IJshal van 182 meter aan de Vondellaan is verouderd en de onderhoudsstaat is slecht. Deze accommodatie – overigens geen gemeentelijk eigendom - kan alleen in stand worden gehouden omdat het College in het kader van de perspectiefnota 2010-2013 besloten heeft om voor een periode van vier jaar jaarlijks € 100.000 subsidie te verstrekken om de ijshal open te houden. In deze periode moet duidelijk worden of een 400 meter ijsbaan gerealiseerd kan worden (of in het kader van Huis van de Sport of gezamenlijk met andere gemeenten in de regio) of dat de huidige ijshal kan worden gerenoveerd. Huis van de Sport is inmiddels stopgezet. Overleg met de regio is nog gaande. Uit eerder onderzoek is gebleken dat een volwaardige 400 meter kunstijsbaan de beste exploitatie- en gebruiksmogelijkheden heeft en dat er in de regio veel belangstelling voor is. De aanleg van een 400 m ijsbaan kost afhankelijk van grondkosten en ontsluiting tussen € 14.000.000 en € 18.000.000 ex BTW. De kosten van de renovatie van de huidige ijshal worden geraamd op ca € 5.000.000. Dekking is niet beschikbaar. Vooralsnog wordt hier het bedrag van € 18.000.000 aangehouden.

12. Topsporthal Leiden, nieuwbouw

Er is behoefte aan een topsporthal in Leiden onder meer als thuishaven voor ZZ Leiden. Deze topsporthal maakte onderdeel uit van Huis van de Sport. Nu Huis van de Sport is stopgezet is de terugval optie een topsporthal in Sportstad/ WOP Zuid-West. In Sportstad is geen dekking geregeld voor de investeringen in de sportvoorzieningen. In relatie tot nr. 7 (vervanging Vijf Mei Hal) en de investeringen onderwijshuisvesting voor gymnastiekvoorzieningen (zie nr. 13 nieuwbouw Leonardocollege) zullen de mogelijkheden nader bezien moeten worden. Allereerst zal een programma van eisen bepaald moeten worden voor de topsporthal om de omvang van de raming te kunnen opstellen. Vandaar dat bij deze investering geen bedragen zijn opgenomen. Vooralsnog gaan we uit van het bedrag van de nummers 7. en 13. samen als vertrekpunt voor de mogelijke realisering van een topsporthal.

13. Sporthal Leonardo ; upgrading topsporthal

Voor de vervangende nieuwbouw van het Leonardo college aan de Noachstraat is in het IHP Onderwijs dekking opgenomen. In het normbedrag bouwkosten van in totaal 11.5 miljoen zijn 3 gymzalen opgenomen. Omdat deze school een specifiek profiel als LOOT-school en sportklassen zijn 3 extra gymzalen nodig. Hiervoor worden de kosten geraamd op 3 miljoen. In de bestemmingsreserve onderwijs NUON wordt gedacht om hiervoor een bedrag van 2.551.000 beschikbaar te stellen.

Aanvullend is 449.000 nodig. Indien de totale middelen van nr. 7 en nr. 13 worden samengevoegd kan onderzocht worden of de realisering van een topsporthal tot de mogelijkheden behoort.

Dit ziet er dan als volgt uit:

- vervangende nieuwbouw Vijfmeihal,	€ 7.000.000
- onderwijsmiddelen Leonardo College tbv 3 gymzalen	€ 3.000.000
- NUON middelen onderwijs voor aanvullende 3 gymzalen Leonardo	€ 2.551.000
- resterend bedrag voor de 3 gymzalen te regelen via dekking IHP Sport	€ 449.000

Totaal	€13.000.000

Hiervan is als dekking geregeld € 7.310.000

14. Sportparken, aanleg nieuwe kunstgrasvelden

Door de toenemende vraag naar kunstgrasvelden om de bespeling- en trainingsactiviteiten te verbeteren wordt verwacht dat er behoefte is aan het vervangen van 2 natuurgrasvelden door 2 kunstgrasvelden. De kosten hiervan worden geraamd op € 800.000 voor 2015. Dekking is niet aanwezig.

15. Kikkerpolder II, vervanging topplaag kunstgras

Bij de kunstgrasvelden van de Key Town Hitters / Lugdunum is vervanging van de topplaag noodzakelijk in 2016. Kosten zijn € 350.000. Dekking hiervoor is niet aanwezig.

16. Sportpark Noord, vervanging topplaag wetravelden

Bij de wetravelden van v.v. Roodenburg is vervanging van de topplaag van de wetravelden noodzakelijk in 2017. Kosten € 250.000. Dekking hiervoor is niet aanwezig.

17. Zwembad De Vliet, renovatie

Buitenzwembad De Vliet is gebouwd in 1964. In 1999 is de technische installatie vernieuwd en is de kantine met receptie en personeelsverblijf vervangen door nieuwbouw. In 2017 is het zwembad ruim 50 jaar oud en zal onder meer een renovatie van de bassins en een modernisering van de kleedaccommodaties noodzakelijk zijn om het zwembad – bij verdere instandhouding – weer voor ca 25 jaar adequaat te kunnen functioneren. De kosten van renovatie worden geschat op € 3.000.000. Er is geen dekking in de begroting.

18. Sportzaal Broekplein, vervangende nieuwbouw

Deze sportzaal dateert uit 1975 en is inmiddels 36 jaar oud. Bij deze sportzaal staan 3 basisscholen die in hetzelfde jaar zijn gebouwd. In het IHP Onderwijs zijn middelen opgenomen voor de vervangende nieuwbouw van deze scholen. Hierbij is geen rekening gehouden met de vervangende nieuwbouw voor 2 gymzalen die deze scholen nodig hebben en die nu sportzaal Broekplein vormen. Om op de krappe locatie aan het Broekplein te komen tot goede planontwikkeling is het gewenst om de sportzaal bij deze vervanging te betrekken. Bij de voorstellen verdeling NUON-middelen Onderwijs is dan ook een bedrag van 2 miljoen voor de nieuwbouw van deze 2 gymzalen opgenomen. Indien

NUON middelen niet beschikbaar komen dan investering opnemen in IHP Sport. Geschatte stichtingskosten, exclusief grond € 3.900.000

19. Turnhal Broekplein, aanpassing en uitbreiding.

Aan sportzaal Broekplein is in 2000 een turnzaal aangebouwd. Voor turnwedstrijden is het zaaloppervlak en de toeschouwerscapaciteit niet toereikend. Indien sportzaal Broekplein vernieuwd wordt moet gelijktijdig gekeken worden naar de mogelijkheden voor aanpassing en uitbreiding van de turnhal, al dan niet in combinatie met de sportzaal. Voorlopige raming van de stichtingskosten: € 1.500.000. Dekking hiervoor is niet beschikbaar.

20. Drie Octoberhal, vervangende nieuwbouw

Deze hal uit 1985 is 40 jaar oud in 2025. Om ook na 2025 verantwoord te kunnen sporten in een moderne sporthal die aan de dan te stellen eisen van de tijd voldoet moet rekening worden gehouden met vervangende nieuwbouw rond het jaar 2025. Voorlopige raming van de stichtingskosten exclusief grondkosten € 9.000.000. Dit omvat ook nieuwbouw voor de kantoorruimten, kantine, squashbanen en CBR gebouw. Dekking hiervoor is niet beschikbaar.

Alle levensduurverlengende investeringen in de bestaande sportvoorzieningen op basis van rapport Kraan boven de €100.000.

Het betreft hier in totaal 44 investeringen in de periode 2012 t/m 2027 met een totaal volume van € 7.659.700. Discussie kan nog worden gevoerd of deze investeringen wel of niet geactiveerd moeten worden. Volgens de BBI voorschriften zou dit wel moeten.

Indien deze investeringen uit de onderhoudsplanning worden gehaald dan is het beschikbare onderhoudsbudget bijna sluitend en moet dekking worden geregeld voor deze investeringen via de PPN c.q. accommodatieplan Sport. Als de investeringen ten laste komen van het onderhoudsbudget van het Sportbedrijf Leiden dan moet hier structureel bijna 900.000 per jaar aan worden toegevoegd. In beide gevallen dus geen dekking.

Overigens hangen onderhoud en vervangende nieuwbouw wel samen; als je b.v. voor het Vijfmeibad vervangende nieuwbouw regelt dan vervallen 4 investeringen uit rapport Kraan ter grootte van € 700.000.

Een concrete fasering en meerjaren budgettair beslag is nog niet voorhanden.

Duidelijk is dat de vervangingsinvesteringen voor sport niet in 2015 maar in 2016 een financieel probleem zullen veroorzaken. De vervangingsinvesteringen waarvan de kapitaallasten in 2012-2015 vallen zijn marginaal en zullen in het investeringsplan behorend bij de programmabegroting 2012 opgenomen worden. De vervangingsinvesteringen sport zullen het komende jaar in aparte raadsvoorstellen en in de Perspectiefnota 2013-2016 de nodige aandacht krijgen.

Bijlage 5 Moties

Motie Programma 1 Bestuur en dienstverlening	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Programmabegroting 2011 Motie: 100113/6 Onderwerp: gemeentelijk vastgoed in de programmabegroting</p> <p>De raad van de gemeente Leiden, in vergadering bijeen op 10 en 11 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het gemeentelijk vastgoed op dit moment geen zichtbare plaats in de programmabegroting heeft; - met ingang van de begroting 2011 de verantwoording over alle onderdelen van de vastgoedportefeuille via programma 1 van de begroting verloopt; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er behoefte is aan meer aandacht voor en duidelijkheid over het beheer van het gemeentelijk vastgoed; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - met ingang van de begroting 2012 een beleidsterrein 'gemeentelijk vastgoed' toe te voegen aan programma 1 'bestuur en dienstverlening' van de begroting; - als doelstelling voor dit programma op te nemen: doelmatig en financieel verantwoord beheer van gemeentelijke panden; - als effectindicator te overwegen: het percentage panden dat conform onderhoudsplan is onderhouden; - en als prestatie-indicatoren: <ul style="list-style-type: none"> ♦ het aantal panden in gemeentelijk bezit; ♦ kosten ambtelijke huisvesting (bij voorkeur gestaag dalend). <p>Gerda van den Berg (PvdA) Robert-Jan van Ette (PvdA) Dick de Vos (PvdD) Deze motie wordt met algemene stemmen aanvaard.</p>	<p>Bij de behandeling van de Programmabegroting 2011 heeft de Raad een motie aangenomen die beoogt om meer aandacht voor en duidelijkheid over het beheer van het gemeentelijk vastgoed in de begroting te creëren. De raad verzoekt aan het college om een beleidsterrein 'gemeentelijk vastgoed' toe te voegen aan programma 1 van de begroting (Bestuur en dienstverlening), met nader omschreven doel en indicatoren. Afdoening van deze motie volgt bij gelegenheid van de Programmabegroting 2012.</p>	

Motie Programma 1 Bestuur en dienstverlening	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Programmabegroting 2011 Motie: M100113/42 Onderwerp: publieksparticipatie</p> <p>De raad van de gemeente Leiden, in vergadering bijeen op 10 en 11 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vanaf 2012 de districtsraden zullen worden opgeheven; - een bedrag van 323.000 euro op dat moment niet meer beschikbaar zal zijn voor buurtbudgetten en groenprojecten; - een werkgroep publieksparticipatie nog werkt aan een voorstel; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het van belang is dat de werkgroep de middelen heeft om nieuwe ideeën voor publieksparticipatie uit te laten voeren; - de raad aan de hand van de resultaten van de werkgroep publieksparticipatie moet besluiten wat er gaat gebeuren met de Leidse publieksparticipatie en niet middels een begroting; - er ruimte moet zijn voor structurele gelden voor publieksparticipatie in verschillende vormen; - er verschillende ideeën zijn voor andere vormen en/of vervanging van districtsraden; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bedrag van 323.000 Euro voor buurtbudgetten en groenvoorzieningen te behouden van 2012 t/m 2014 en dit in de perspectiefnota op te nemen; - middelen beschikbaar te stellen voor publieksparticipatie op het moment dat de raad besluit een andere vorm van buurtvertegenwoordiging tot stand te laten komen; <p>Elze 't Hart (D66), Pieter Kos (GL), Julian van der Kraats (SP), Dick de Vos (PvdD), Eli de Graaf (SLO). Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van CDA, VVD, LL en CU worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Wijkmanagement Per 1 januari 2012 worden de districtsraden opgeheven. Maar op basis van het bestuursakkoord 'Samen Leiden' en het daaruit voortvloeiende initiatiefraadsvoorstel wordt voorgesteld om de functie van wijkmanager in stand te houden. De wijkmanager zal samen met de buurt- en wijkverenigingen de publieksparticipatie uit de wijk/buurtvorm gaan geven en fungeren als aanspreekpunt voor deze buurt- en wijkverenigingen. Voor de formatie van het wijkmanagement is € 300.000 nodig. Om de wijkmanager deze rol goed te kunnen laten vervullen is het noodzakelijk dat zij ook beschikken over een activiteitenbudget om publieksparticipatie in wijken mogelijk te kunnen maken, hiervoor wordt € 150.000 gereserveerd.</p>	<p>Ja nieuw beleid</p>

Motie Programma 5 Omgevingskwaliteit	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Programmabegroting 2011 Motie: M100113/40 Onderwerp: Natuur- en milieueducatie</p> <p>De raad van de gemeente Leiden, in vergadering bijeen op 10 en 11 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in 2011 100.000 euro wordt bezuinigd op natuur en milieueducatie; - in 2012 t/m 2014 deze bezuiniging oploopt tot 240.000 euro op jaarbasis; - alle scholen in Leiden gebruik maken van Natuur- en milieu educatie; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Natuur- en milieueducatie belangrijk is voor de opvoeding en scholing van Leidse kinderen; - kinderboerderijen en andere Natuur- en milieuactiviteiten belangrijke educatieve en groene functie bieden voor jong en oud; - het nog onduidelijk is welk effect een bezuiniging van 100.000 euro op Natuur- en milieueducatie heeft op het bestaan van alle organisaties, activiteiten zoals de kinderboerderijen; - de wethouder heeft aangegeven plan te willen ontwikkelen waarin de effecten van de bezuinigingen op natuur- en milieueducatie worden weergegeven; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om begin 2011 met een overzicht te komen waarin staat welk effect de bezuinigingen van 2012 t/m 2014 op natuur- en milieueducatie hebben en welke investering eventueel nodig is om de lopende projecten te behouden; <p>Dick de Vos (PvdD), Elze 't Hart (D66), Pieter Kos (GL), Julian van der Kraats (SP), Eli de Graaf (SLO)</p> <p>Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van CDA en VVD worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Voor de zomer 2011 wordt een bedrijfsplan gemaakt voor Natuur- en Milieu-Educatie, rekening houdend met de vastgestelde bezuinigingen. Op dat moment wordt zichtbaar of en in welke mate de bezuinigingen haalbaar zijn en wat daarvan de consequenties zijn. Indien daarbij blijkt dat een deel daarvan niet haalbaar is, dan wordt dat aangemeld via de Perspectiefnota 2013-2016</p>	<p>Nee</p>

Motie Programma 8 Sport, cultuur en recreatie	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/1 Onderwerp: Voorgenomen bezuinigingen op de amateurkunst</p> <p>De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een kaasschaaf in beginsel alleen dient om kaas te schaven en anderszins bij het bereiden van eten e.d. kan worden ingezet, maar in ieder geval een ondeugdelijk gereedschap is om bij bezuinigingsoperaties in te zetten; - het College in de begroting 2011 bij het meerjarenbeeld 2012 – 2014 heeft voorgesteld om met ingang van het begrotingsjaar 2014 met behulp van de zogenaamde kaasschaafmethode 5% van alle amateurkunst subsidies te korten; - dit volgens het College een bezuiniging oplevert van ca. € 8.000,- per jaar; - zoals gezegd, deze vorm van bezuinigen ondeugdelijk is en in dit geval ook nog eens blijkt geeft van een kruideniersmentaliteit omdat een bedrag van € 8.000,- dat voor deze instellingen van levensbelang is binnen een begroting als de Leidse toch elders gevonden moet kunnen worden; <p>verzoekt het College:</p> <ul style="list-style-type: none"> - om uiterlijk bij de perspectiefnota 2012-2015 met voorstellen te komen die voormelde bezuiniging overbodig maken; <p>Henny Keereweer (PvdA) Stéphanie Bakker (GL) Julian van der Kraats (SP)</p> <hr/> <p>Deze motie wordt aanvaard met dien verstande dat de fracties van CDA, VVD, SLO en CU worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Bedrag is gehonoreerd, er is € 8.000 beschikbaar in de meerjarenbegroting voor amateurkunst.</p>	<p>Ja</p>

Motie Programma 8 Sport, cultuur en recreatie	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/29</p> <p>Onderwerp: combinatiefunctionarissen in het kader van “impuls brede scholen sport en cultuur”</p> <p>De raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010, constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het College, nog voor de eerste combinatiefunctionaris aan het werk is gegaan, het budget voor de combinatiefuncties vanaf 2014 wegbezuinigt; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meer samenwerking in en rond het onderwijs één van de doelstellingen is op het gebied van het gemeentelijk onderwijsbeleid; - de combinatiefuncties er precies op gericht zijn meer samenhang in het aanbod van onderwijs, sport, cultuur en buitenschoolse opvang tot stand te brengen; - deze samenhang en verbinding beter tot stand zal komen als de combinatiefunctionarissen cursussen en activiteiten met een structureel karakter op kunnen zetten; - de combinatiefuncties bovendien bedoeld zijn om een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen op te zetten; - voldoende sportstimuleringsactiviteiten één van de doelstellingen is op het gebied van het gemeentelijk sportbeleid; - beëindigen van de gemeentelijke subsidie voor combinatiefuncties betekent dat we vanaf 2014 ook 40% rijksbijdrage mislopen; <p>verzoekt het College:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er zorg voor te dragen dat de combinatiefuncties een structurele verbinding tussen onderwijs, sport, cultuur en buitenschoolse opvang tot stand kunnen brengen; - er zorg voor te dragen dat er ook na 2014 voldoende structurele naschoolse activiteiten zijn gericht op sport, cultuur en recreatie; - en hiertoe uiterlijk bij de perspectiefnota 2012-2016 met voorstellen te komen; <p>Stéphanie Bakker (GL) Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van SP, CDA, CU en LL worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Bij de vaststelling van de programmabegroting 2011 is door u de motie M10011/29 aangenomen. In deze motie verzoekt u om uiterlijk bij de perspectiefnota 2012-2016 met voorstellen te komen om er voor te zorgen dat er ook na 2014 voldoende structurele naschoolse activiteiten zijn gericht op sport, cultuur en recreatie.</p> <p>Het project combinatiefuncties start feitelijk pas in de loop van 2011 en heeft een doorlooptijd tot in 2015. Dit betekent dat het vraagstuk van de continuering van de naschoolse activiteiten pas in 2015 aan de orde is. Wij zullen in de perspectiefnota 2012-2016 de problematiek van de continuering van de naschoolse activiteiten vanaf 2015 reeds aanmelden, maar nog niet met een uitgewerkt voorstel komen.</p> <p>Wij stellen voor eerst de resultaten van de tussentijdse evaluatie af te wachten, omdat die als input kunnen dienen voor een plan voor de situatie vanaf 2015.</p>	<p>Nee</p>

Motie Programma 8 Sport, cultuur en recreatie	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/44 Onderwerp: Beperkte huurverhoging sportaccommodaties 2012 - 2014</p> <p>De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het college de komende jaren op het sportbeleid wil bezuinigen door de huur en tarieven van sportaccommodaties en zwembaden met tien procent te verhogen; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dit een buitensporige verhoging is die sportclubs in de problemen brengt en waardoor de toegankelijkheid van de sport en sportvoorzieningen in het gedrang komt; <p>van mening zijnde dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de tarieven in de periode 2012-2014 met niet meer dan drie procent mogen stijgen; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij de begroting van 2012 en de meerjarenraming 2012 – 2014 financieringsvoorstellen in dier voege te doen; <p>en gaat over tot de orde van de dag,</p> <p>Jeffrey van Haaster (D66) Aad van der Luit (D66) Eli de Graaf (SLO) Daan Sloos (LL) Louk Rademaker (SP)</p> <hr/> <p>Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van VVD en CU worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Bedrag is gehonoreerd, er is € 126.000 beschikbaar in de meerjarenbegroting voor beperking huurverhoging sportaccommodaties.</p>	<p>ja</p>

Motie Programma 9 Welzijn en Zorg	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/28 Onderwerp: bezuinigingen op samenlevingsopbouw De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010, constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het College in de programmabegroting 2011 voorstelt om de subsidie voor het VrouwKindCentrum (VKC) in te trekken; - het College in de programmabegroting 2011 en het daarbij opgenomen meerjarenbeeld 2012-2014 voorstelt het Gezinscentrum Slaaghwijk per 2014 te sluiten door de subsidie stapsgewijs af te bouwen; - het College in het meerjarenbeeld 2012-2014 voorstelt om met ingang van 2012 de huisvestingssubsidies voor HTIB, Moultaqua, PVL en TCV te stoppen; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bevorderen van sociale cohesie door participatie en ontmoeting speerpunt een speerpunt is in het gemeentelijk welzijnsbeleid; - het derhalve ongewenst is dat de activiteiten die door deze instellingen worden georganiseerd verdwijnen; - de betreffende organisaties de bereidheid hebben getoond om zelf additionele middelen te zoeken en/of open staan voor andere creatieve oplossingen om hun activiteiten te kunnen blijven uitvoeren, maar daar wel tijd voor nodig hebben; - de (her)organisatie van deze instellingen plaats zou moeten vinden binnen het grotere kader van een sociale structuurvisie; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definitieve keuzes met betrekking tot VKC, Gezinscentrum Slaaghwijk, HTIB, Moultaqua, PVL en TCV pas te maken in lijn met sociale structuurvisie en vóór de bespreking van de perspectiefnota 2011-2014 de raad hierover te rapporteren; <p>Stéphanie Bakker (GL), Esther Karsch (PvdA), Lise-Lotte Kerkhof (D66). Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van CDA en VVD worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>		<p>Ja en nee. De subsidie aan VKC en Gezinscentrum Slaaghwijk zijn aangemeld als nieuw beleid i.h.k.v. de PPN 2012-2015. De huisvestingssubsidie voor HTIB, Moultaqua, PVL en TCV zijn nog onderwerp van onderzoek.</p>

Motie Programma 9 Welzijn en Zorg	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/34 Onderwerp: Redding gezinscentrum Slaaghwijk en VKC de Spiegeling</p> <p>De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010, gezien de beraadslaging in de commissie Onderwijs en Samenleving van 2 november 2010,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de exploitatiesubsidie voor het gezinscentrum Slaaghwijk geleidelijk wordt afgebouwd; - de subsidie voor het Vrouw Kind centrum wordt stopgezet; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het bevorderen van sociale cohesie door participatie en ontmoeting een speerpunt is in het gemeentelijk welzijnsbeleid; - beide centra emancipatie en integratie als doel hebben; - beide centra door het stopzetten van deze subsidie met sluiting worden bedreigd; - het gezinscentrum op unieke wijze de meest moeilijk bereikbare groep, allochtone vrouwen en hun gezinnen in de Slaaghwijk, weet te bereiken; - het VKC juist diversiteit tot doel heeft om zo een waarachtig stedelijk platform voor alle Leidse vrouwen te zijn; - beide centra vrouwen kracht weet te geven om deel te nemen aan de maatschappij en een ondersteuning te bieden naar (re-)integratie; - de betreffende organisaties de bereidheid hebben getoond om zelf additionele middelen te zoeken om hun activiteiten te kunnen blijven uitvoeren, maar daar wel tijd voor nodig hebben; - het gezinscentrum Slaaghwijk in 2011 € 12.000 nodig heeft en VKC de Spiegeling € 25.000 te weten € 13.000 voor huisvesting en € 12.000 voor exploitatie; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor de perspectiefnota 2012-2015 deze bezuiniging te heroverwegen; <p>Stéphanie Bakker (GL), Lise-Lotte Kerkhof (D66), Moniek van Sandick (CDA), Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van SLO, VVD en CU worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>		<p>Ja. De subsidie aan VKC en Gezinscentrum Slaaghwijk zijn aangemeld als nieuw beleid i.h.k.v. de PPN 2012-2015</p>

Motie Programma 9 Welzijn en zorg	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/46 Onderwerp: De Veegploeg De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010, constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de begroting, op p.270 bij de verlaging van het subsidieplafond, staat dat vanaf 2011 20.000 euro wordt bezuinigd op dagbesteding de Veegploeg; - De Veegploeg - in de commissievergadering van O&S op donderdag 28 oktober jl.- heeft aangegeven dat zij met deze bezuiniging per 1 januari 2011 zal moeten stoppen (of mindere rondes kan maken) met de Veegploeg; - de wethouder jeugd, zorg en welzijn in de commissievergadering van O&S van 2 november de wens uitsprak niet te willen stoppen met de Veegploeg en niet begreep waarom het überhaupt in de begroting staat; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Veegploeg zeer populair is bij de Leidse dak- en thuislozen; - het op deze manier schoonhouden van de (binnen)stad door inwoners als zeer prettig wordt ervaren; - er vaak meer animo is dan er plek is bij de rondes van de Veegploeg; <p>verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor 2012, 2013 en 2014 op zoek te gaan naar dekking voor de Veegploeg en te bekijken wat de mogelijkheid is om via Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen ook bedrijven toe te staan om klussen voor Leidse daklozen beschikbaar te stellen. Uiteraard moet bekeken worden dat deze manier van dagbesteding niet leidt tot concurrentievervalsing voor klusbedrijven; <p>Lise-Lotte Kerkhof (D66), Moniek van Sandick (CDA), Dick de Vos (PvdD), Esther Karsch (PvdA), Louk Rademaker (SP). Deze motie is met algemene stemmen aanvaard.</p>	<p>Met De Binnenvest zal worden overlegd of de financiering van de Veegploeg binnen de reguliere exploitatie van De Binnenvest kan worden opgelost.</p>	<p>Nee.</p>

Motie Programma 10 Werk en inkomen	Voorstel college aan raad	Aangemeld als mee- of tegenvaller?
<p>RV 10.0113 Vaststelling programmabegroting 2011 Motie: M100113/17 Onderwerp: Minimabeleid en lastenverhoging</p> <p>De Raad van de gemeente Leiden, bijeen in de vergadering van 10 november 2010,</p> <p>gehoord de beraadslagingen,</p> <p>constaterende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de conceptbegroting voor een bedrag van € 750.000 wordt bezuinigd op het minimabeleid, door middel van beleidsinhoudelijke aanpassingen die nog nadere uitwerking behoeven; en dat er voor eenzelfde bedrag de rioolheffing boventrendmatig verhoogd wordt; - er in het coalitieakkoord 'Samen Leiden' is afgesproken dat de zwakkeren in de samenleving worden ontzien en op minimabeleid uitsluitend bespaard wordt voor zover sprake is van ondoelmatigheid in de uitvoering. Ook is afgesproken dat het College al het mogelijke zal doen om de lokale lasten niet meer dan trendmatig te laten stijgen; <p>overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indien er in de toekomst financiële meevallers zijn of er anderszins extra geld beschikbaar is of wordt gemaakt, dit in de eerste plaats ingezet moet worden om de bezuiniging op het minimabeleid en de boventrendmatige verhoging van de lokale lasten terug te draaien; <p>roept het college op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - indien er in de toekomst financiële meevallers zijn of er anderszins extra geld beschikbaar is of wordt gemaakt, dit in de eerste plaats in te zetten om de bezuiniging op het minimabeleid en de boventrendmatige verhoging van de lokale lasten terug te draaien; <p>Louk Rademaker (SP) Deze motie is aanvaard met dien verstande dat de fracties van VVD, CDA en CU worden geacht tegen te hebben gestemd.</p>	<p>Motie is gehonoreerd, er is twee maal €950.000 beschikbaar in de meerjarenbegroting voor minimabeleid en beperking lokale lastenverhoging. Zie programma 10 en 5 voor een toelichting.</p>	